

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Preureditev Jugoslavije

Sedanji svetvoni položaj je takšen, da zahteva močne države. Vojna živcev vlada v Evropi že od marca 1938, ko je bila Avstrija priključena Nemčiji. Od marca 1939, ko je bila nekdanja češko-slovaška država kot protektorat pridružena Nemčiji, se ta vojna stopnjuje od meseca do meseca. Vojna živcev se je napela do višine. Če ne bodo živci narodov vzdržali, se bo razvnel oborožen spopad, ki bo potegnil v svoj krvavi ples predvsem evropske velesile. V takem do skrajnosti napetem položaju je treba poleg močnih živcev državnikov tudi močnih držav, ki so pripravljene in sposobne svojo neodvisnost in svoje pravice braniti samozavestno, odločno in nepopustljivo. Močna pa je tista država, ki je notranje urejena v zadovoljstvo vseh državljanov. Naša država doslej ni bila tako urejena. Zaradi pretirane beogradskega centralizma je naša država bila politična tvorba, ki je bila slična telesu, v katerem se vsa kri zbira v srcu, ne oddaja pa se v potrebni količini v posamezne ude. Blejski sporazum z

dne 24. avgusta je tej nezdravi ureditvi napravil konec. Naša država se preureja v smislu samobitnosti, samostojnosti in samopravnosti hrvatskega in slovenskega naroda. Blejski sporazum pomenja veljavno prelomnico v zgodovini naše države. Ta prelom je hkrati polom vseh tistih, ki so goreli za centralizem, unitarizem (edinstvenost) in integralni (celotnostni) jugoslavizem. Ta polom je hudo zadela JNS (Jugoslovansko nacionalno stranko), pod koje zastavo maršira v Sloveniji liberalizem meščanskega razumnštva in laži-svobodomiselnih naprednjaških kmetijcev. Nas — stranko slovenskega ljudstva — pa državna preureditev napolnjuje z velikim zadovoljstvom, saj je vznikla iz idej, ki jih je naša stranka od početka naše države propovedala, za katere se je v ustavotvorni skupščini in pozneje v narodni skupščini junaško borila in za katere je prinašala mnogo žrtev. V naslednjem bomo podali zapovrsten pregled dogodkov, ki so se izvršili, in oris bistva notranje državne preosnove.

pravosodni minister dr. Lazar Marković, minister v p.;

minister prosvete Božidar Maksimović, minister v p.;

minister za zgradbe dr. Miha Krek, minister n. r.;

minister za gozdove in rudnike dr. Džafer Kulenović, minister n. r.;

minister za ljudsko telesno vzgojo Jevrem Tomič, minister n. r.;

prometni minister inž. Nikola Beslić, minister n. r.;

minister za zunanje zadeve dr. Aleksander Cincar-Marković, minister n. r.;

minister vojske in mornarice Milan Nedić, armadni general;

minister za pošto, telegraf in telefon dr. Jos. Torbar, odvetnik v Zagrebu;

finančni minister dr. Juraj Šutej, odvetnik v Sarajevu;

minister brez portfelja dr. Bariš Smoljan, odvetnik v Zagrebu;

minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres, odvetnik iz Zagreba;

min. soc. pol. in nar. zdravja dr. Srdjan Budisavljević, odvetnik iz Zagreba;

kmetijski minister dr. Branko Čubrilović;

minister brez portfelja dr. Mihajlo Konstantinović, vseučil. prof., Beograd;

minister za notranje zadeve Stanoje Mihaldžić, pomočnik bana savske banovine.

Z ukazom kraljevega namestništva sta bila 26. VIII. razpuščena senat in narodna skupščina. Dan volitev bo še določen. Razveljavljeni so zakoni o: volitvah, tisku, zborovanjih in združevanjih. Pooblašča se ministrski svet, da z uredbami z zakonsko močjo izda nov volilni zakon, odnosno spremeni zakon o tisku, združevanjih in zborovanjih.

Istočasno kot nova vlada sta bila imenovana s kraljevim ukazom za novega bana hrvatske banovine dr. Ivan Šubašić, odvetnik v Karlovcu in eden glavnih dr. Mačkovih sodelavcev, ki se je veliko trudil, da je prišlo do sporazuma. Za hrvatskega podpabana je imenovan dr. Ivo Krbek, vseučilišni profesor v Zagrebu.

Sporazum s Hrvati odobren

Dne 24. VIII. sta se pripeljala na Bled predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković in voditelj Hrvatov dr. Vl. Maček. Predsednik vlade je priredil dr. Mačku na čast kosilo, na katerega so bili povabljeni poleg članov vlade trije profesorji strokovnjaki, kateri so uredili državnoopravna, političnoopravna ter gospodarska vprašanja, ki se nanašajo na sporazum s Hrvati, in pa uredniki naših glavnih listov.

Popoldne sta se predsednik vlade Dragiša Cvetković in dr. Maček odpeljala z Bleda na Brdo, kjer ju je sprejel knez namestnik Pavle v skupno avdijenco. O spremembi pri knezu je bilo izdano tole uradno obvestilo:

»Nj. kr. Vis. knez namestnik je sprejel

dne 24. avgusta v skupni avdijenci predsednika kraljevske vlade g. Dragiša Cvetkovića in g. dr. Vladka Mačka, predsednika HSS in SDK koalicije, ki sta mu ob tej priliki obrazložila svoje predloge za ureditev hrvaškega vprašanja. Nj. kr. Vis. knez namestnik je v soglasnosti s kraljevskimi namestniki sprejel predložene predloge v pogledu ureditve tega vprašanja.«

Po vrnitvi z Brda je dal predsednik vlade časnikarjem naslednjo izjavo: »Sporazum je dosežen in je kraljevo namestništvo sprejelo predlog. Zato je moje poslanstvo v celoti uspešno zaključeno. Verujem, da bo sporazum soglasno sprejet in da bo v celoti odstranil poostrene položaje med Zagrebom in Beogradom in jih v celoti popolnoma rešil.«

Nova vlada — novi zakoni

Zgoraj navedeni izjavi predsednika vlade Drag. Cvetkovića, da je s sklepom sporazuma s Hrvati njegovo poslanstvo uspešno zaključeno, je nujno sledil odstop vlade, ki je bil podan 25. VIII.

Kraljevo namestništvo je sprejelo ostavko in poverilo sestavo nove vlade zopet Dragiši Cvetkoviću.

Vladna kriza je bila zaključena že 26. VIII., ko sta se pripeljala z jutranjim brzovlakom na Bled predsednik vlade, dr.

Vladko Maček in drugi člani nove vlade. Po skupnem kosilu na Bledu so se vsi člani nove vlade s predsednikom Cvetkovićem na čelu odpeljali k zaprisegi na Brdo h knezu namestniku Pavlu. Slovesno zaprisežena je bila na dvoru na Brdu sledeča nova vlada:

predsednik vlade Dragiša Cvetković, predsednik vlade n. r.;

podpredsednik ministrskega sveta dr. Vladko Maček, odvetnik v Zagrebu;

Ustanovitev in pristojnost banovine Hrvatske

Na osnovi sporazuma med Dragišo Cvetkovićem in dr. Mačkom so kraljevski namestniki na predlog nove vlade izdali 25. avgusta na podlagi čl. 116 sedanje ustave uredbo o ustanovitvi banovine Hrvatske, njenem obsegu in njeni pristojnosti. V banovino Hrvatsko se spojita šavska in primorska banovina in naslednji okraj sosednih banovin: okraj Dubrovnik (zetska banovina), okraja Šid in Ilok (donavska banovina), okraja Gradačac in Derventa (vrbaška banovina), okraji Brčko, Travnik in Fojnica (drinska banovina). Sedež banovine je Zagreb. V pristojnost banovine Hrvatske se prenesejo posli kmetijstva, trgovine in industrije, šum in rudnikov, javnih del, socialne politike in narodnega zdravja, telesne vzgoje, pravosodja, prosvete in notranje uprave. Vsi ostali posli ostanejo v pristojnosti državnih oblasti na vsem ozemlju. Prav tako ostanejo v pristojnosti državne oblasti tudi posli, ki so posebna pomena za splošne interese države in ki so: skrb za državno varnost, pobijanje protidržavne in rušilne propagande, izvrševanje policijske poročevalske službe, osiguranje državnega reda. Pri podeljevanju rudarskih koncesij, ki interesirajo državno obrambo, bo postopala banovina sporazumno z vojaško upravo; v slučaju nesoglasja odloča ministrski svet. Nadalje gradnja in vzdrževanje državnih prometnih sredstev; verske zadeve; mednarodno-pravni promet; zunanja trgovina in trgovina med banovinami (edinstvo carinskega in trgovinskega področja); menično, čekovno in trgovsko pravo; postavljanje osnovnih načel prosvetne politike potom zakona in osnovnih načel o krajevnih samoupravah ter o delavskem pravu in o vojaškem pravu. Ministrski svet more prenesti tudi druge posle državnih oblasti in ustanov na banovino Hrvatsko. Da bi mogla uspešno reševati svoje posle, se ji mora zagotoviti finančna samostojnost. Kakšni viri, kakšna oblika in vrsta dohodkov bo pripadala banovini, bo določila posebna odredba. Zakonodajno oblast v zadevah in pristojnosti banovine izvršuje kralj in sabor (deželni zbor) skupno, upravno oblast kralj in ban skupaj, sodno oblast izvršujejo sodišča, ki izrekajo sodbe in sklepe v imenu kralja na podlagi zakona. Sabor tvorijo poslanci, ki jih voli narod svobodno s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem s predstavništvom manjšin. Poslanci sabora uživajo imenuniteto. Sabor se sklicuje s kraljevim ukazom. Kralj imenuje in odstavlja bana z ukazom, ki ga sopolpiše novi ban. Ban je odgovoren saboru, sodi ga pa posebno banovinsko sodišče, ki ga tvorijo 3 svetniki Stola Sedmorice, oddelek A in 3 sodniki upravnega sodišča v Zagrebu pod predstvom predsednika Stola sedmorice. Ban rešuje končno vse zadeve svoje pristojnosti; proti njegovim ukrepom in dejanjem so dopuščena pravna sredstva pod zakonitimi pogoji samo s prizivom na upravna in redna sodišča. Celokupna policijska služba je na vsem področju banovine podrejena banu. Če smatra ministrski predsednik, da so bili z aktom bana ali drugih oblasti banovine prekršeni državni ali banovinski zakoni v škodo splošnih državnih interesov, mora predložiti pritožbo na upravno sodišče v Zagrebu.

Računsko kontrolo izvršuje v vseh zadevah iz pristojnosti banovine končno veljavno posebno računsko sodišče. Organizacija upravnega in računskega sodišča

bo predpisala kraljeva uredba, ki se bo predložila saboru v uzakonitev. Za oceno ustavnosti zakonov in sporov o pristojnosti med državo in banovino je pristojno ustavno sodišče, čigar ustroj in postopek bo predpisala kraljevska uredba.

Banovina Slovenija

Ustanovila se bo tudi banovina Slovenija z isto zakonodajno in samoupravno pristojnostjo kakor banovina Hrvatska. Državnopravna možnost je že podana, ker je kraljevsko namestništvo izdalo odlok, da se določbe o banovini Hrvatski od

25. avgusta 1939 morejo s kraljevim ukazom razširiti na ostale banovine. Ob tej priliki se morejo posamezne banovine spojiti, kakor se more tudi njihov obseg spremeniti.

★

Obseg in prebivalstvo banovine Hrvatske

Ozemlje banovine Hrvatske bo obsegalo 66.393 km², to je 26,6 % vsega državnega ozemlja. Prebivalcev bo banovina imela (po statistiki iz 1. 1931) 4.423.000, med temi 3.052.000 Hrvatov katoliške vere,

164.000 muslimanov, 886.000 Srbov in 321.000 pripadnikov ostalih narodnosti. Katoličanov bo 75 %, pravoslavnih 20 %, muslimanov 4 %, pol odstotka židov in pol odstotka protestantov.

Politično presenečenje brez primere

Berlin—Moskva zaveznika

Zadnjič smo poročali, da sta sklenili Nemčija in sovjetska Rusija v Berlinu 20. VIII. trgovinski ter kreditni sporazum ob času, ko se vršijo dolgotrajna pogajanja za sklenitev trozveze: Anglija, Francija in Rusija.

Že to novico je sprejela svetovna javnost z velikim presenečenjem. Največje iznenadenje je doživel svet, ko je bila v noči na 23. VIII. predana iz Berlina javnosti vest, da so bila tamkaj zaključena med zastopniki Nemčije ter Rusije pogajanja in sklenjen sporazum za nenapadalno pogodbo med Nemčijo in Rusijo.

Nemški zunanji minister Joachim Ribbentrop se je odpeljal 23. VIII. iz Berlina z 31 strokovnjaki in novinarji v treh letalih v Moskvo. Na moskovskem letališču so sprejeli Ribbentropa odposlanci sovjetskega komisarijata za zunanje zadeve, nemški ter italijanski poslanik.

Nemški zunanji minister se je odpeljal z letališča v bivše avstrijsko poslaništvo, ki je v neposredni bližini nemškega poslaništva ter »Doma gostov«, v katerem so bili nastanjeni angleški in francoski vojaški strokovnjaki, kateri bi naj bili zaključili dolgovozna pogajanja za sklenitev trozveze: Anglija, Francija, Rusija, ki bi bila glede obrambe Poljske protiutež za zvezo med Italijo ter Nemčijo.

Do sklepa te pogodbe ni prišlo in je zapustilo angleško-francosko vojaško odposlanstvo Moskvo 26. VIII. ter se vrnilo v London.

Nemški zunanji minister se je podal 23. VIII. ob 4. uri popoldne v Kremelj. Tam se je sestal s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovom in Stalinom. Ti pogovori so bili ob 10. uri zvečer zaključeni s podpisom že omenjene in v Berlinu sklenjene pogodbe o nenapadanju. Pogodba obsega 7 točk. Sklenjena je za dobo 10 let s pripombo, da se podaljša za 5 let, ako je katera od pogodbenic ne odpove, tekom enega leta pred potekom.

Nenapadalni sporazum je bil podpisan od Ribbentropa in Molotova v navzočnosti Jožefa Stalina.

Nemški zunanji minister je javil 24. avgusta ob eni uri čez polnoč podpis pogodbe in svoj odlet iz Moskve ob 13. uri. Ribbentrop se je odpeljal naravnost v Obersalzberg, kjer je poročal o poteku pogajanj in podpisu pogodbe kanclerju Hitlerju. Po poročilih iz Berlina se je Hitler 24. in 25. avgusta posvetoval s svojimi najžejimi sodelavci, posebno z maršalom Göringom in zunanjim ministrom Ribbentropom. Teh posvetovanj so se udeleževali tudi odločilni generali.

Nemški kancler Hitler je klical k sebi po večkrat dnevno poslanike velesil in je bil v neprestanih stikih z Mussolinijem.

Zadnjo soboto je ustavila Nemčija ves zračni promet s tujimi državami in je tudi železniški promet skrbila le na par vlakov dnevno. Celotno med Jugoslavijo in Nemčijo sta vozila od 27. VIII. naprej le dva osebna vlaka od Beljaka do Jesenice in obratno. Promet med Mariborom in Nemčijo je bil s 27. avg. povsem ukinjen.

Nemška vlada je uvedla 27. avg. za življenjske potrebščine karte, da bi bila zagotovljena pravična razdelitev najpotrebnejših predmetov med prebivalstvo.

Koraki Anglije

Poročila o sklenitvi nenapadalne pogodbe med Nemčijo ter Rusijo so bila veliko presenečenje za Anglijo, kateri najbrž ni bilo znano, kaj se plete za njenim hrbtom.

Angleška vlada je sklicala 23. VIII. sejo. Kralj Jurij VI., kateri se je mudil na Škotskem, se je takoj vrnil v London, da je prisostvoval kronskemu svetu. Po posvetih vlade je bilo razglašeno, da se skliče parlament za 24. VIII. popoldne.

Na sklicani parlamentarni seji je podal ministrski predsednik Chamberlain obširno poročilo o nenadni spremembi v mednarodnem položaju in omenil obveznosti Anglije do Poljske.

Za Chamberlainom so govorili yodilni poslanci iz vrst opozicije, ki so pa vsi odobravali stališče vlade. Po tej razpravi je bil zbornici predložen kot nujen predlog načrt posebnega zakona, ki daje vladi izredna pooblastila za vse varnostne in druge ukrepe, ki bi jih smatrala za potrebne za obrambo države in javnega reda na Angleškem. V zbornici se je začela kot razprava o omenjenem zakonskem načrtu, kateri je bil enoglasno sprejet in ga je tudi kralj kot potrdil.

Dne 24. VIII. je odletel angleški poslanik Henderson v Berlinu z letalom k Hitlerju v Obersalzberg na Bavarsko. Poslanik je izročil kanclerju pismo predsednika angleške vlade, v katerem mu sporoča angleška vlada sklep, da ne bodo z nemško-rusko nenapadalno pogodbo v nobenem oziru prizadeta jamstva Anglije Poljski. Hitler je odgovoril na to poslanico, da Nemčija ne odstopi od svojih življenskih koristi.

Od 24. VIII. naprej se je trudila Anglija, da bi nemško-poljski spor rešila mirnim potom. Vlada je imela dnevno seje. Angleški poslanik v Berlinu Henderson je prenašal primerna sporočila med Chamberlainom in Hitlerjem. Kljub vsem pomirjevalnim prizadevanjem je poslala Anglija 27. VIII. prve oddelke svoje vojske v Francijo, od koder so bili poslani na francosko mejo.

Kaj je storila Francija?

Kakor hitro so zaznali v Parizu o nemško-ruski pogodbi, je bila 24. VIII. sklicana seja vlade pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Parlament zaenkrat ni bil pozvan, ker ima vlada že vsa potrebna pooblastila, da lahko izda ukaze, ki bi jih zahtevali mednarodni dogodki.

Francoska vlada je tudi kot poskrbela, da je postal vsakemu državljanu jasen najnovejši položaj, da bo nastopila Francija za obrambo Poljske, ako bi bila ta napadena.

Položaj Poljske

Poljske vlade presenetljive vesti iz Berlina in Moskve niso spravile iz ravnovesja. Poljaki niso nikdar pričakovali od sovjetske Rusije dejanske pomoči za obrambo napram Nemčiji, dasi imajo že davno s sovjeti nenapadalno pogodbo.

Poljska je zrla kot sprejemu vesti o nenapadalnem sporazumu svojih velikih sosed hladnokrvno na razvoj dogodkov, upirajoč se na naslednje pogodbe:

1. Pogodbo o medsebojni pomoči s Francijo iz leta 1925., ki je bila leta 1933. izpopolnjena še z vojaško zvezo. 2. Pogodbo o nenapadanju in medsebojni pomoči z Rumunijo iz leta 1931. 3. Nenapadalno pogodbo z Rusijo iz leta 1934. 4. Svečano izjavo angleške vlade, ki jo je podal ministrski predsednik Chamberlain v spodnji zbornici o jamstvih Anglije za neodvisnost Poljske.

Pač pa se je zelo zresnil položaj na nemško-poljski meji 23. VIII. Ta dan je bilo zbranih na mejah Poljske 70 nemških divizij. S tem je Nemčija zaključila mobilizacijo napram Poljakom. Tudi Poljska je že imela omenjeni dan svoje meje zaščitene z vojaštvom, katero je zastražilo v obmejnem ozemlju mostove ter prehode, izkopalostrelske jarke in potegnilo žične ovire.

Le usnjar zna ustrojiti kožo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

Kdo bo poklical Nemce v Gdansk?

Senat svobodnega mesta Gdansk je razglasil 24. VIII. zakon, po katerem je proglašen pokrajinski voditelj narodno-socialistične stranke Foerster za državnega poglavarja v Gdanku. Foerster je sedaj voditelj stranke ter načeljuje oblasti in je on tisti, kateri lahko pokliče Nemce, da vzamejo v zaščito svobodno mesto Gdansk. Ako se bo to zgodilo, bo prišlo do vojne, ker Poljska noče dopustiti, da bi se priključil Gdansk k Nemčiji.

Prizadevanje za ohranitev miru

Dne 24. VIII. je imel papež Pij XII. po radiu nagovor na ves krščanski svet. Poudaril je veliko odgovornost vseh državnih poglavarjev za ohranitev miru, sklicujoč se na Kristusove besede o bratstvu

vseh narodov. Sv. oče je posebno podčrtal dejstvo, da z mirom ni nič izgubljeno, a vse z vojno. Na svetu morata zavladati resnica ter svoboda.

Predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt je poslal po ameriškem poslaniku v Rimu italijanskemu kralju in cesarju posebno mirovno poslanico, v kateri prosi vladarja Italije, da se zavzame za mir, ker imajo vsi narodi pravico do neodvisnosti. Ako priznavamo to načelo kot zdravo, ga moramo tudi držati. To pomeni mir. Vladati nad slabšim pa pomeni vojno ter zatiranje. Amerika se b pridružila vsaki mirni rešitvi, katero b predlagala italijanska vlada.

Sličen poziv kakor italijanski vladar si prejela od Roosevelta kancler Hitler i predsednik poljske republike Moscicki.

Po krščanskem svetu

Božjo službo v Nemčiji opisuje katoliški list »Maasbode«, ki izhaja v Rotterdamu na Nizozemskem. Dopisnik tega lista, ki se je udeležil nedeljske službe božje v nekem večjem mestu na Vestfalskem, piše, da je bila stolna cerkev polna vernikov. Bilo je prisotnih okoli 6000 ljudi. Sami odrasli, mladina je odmarširala, preden se je služba božja začela. Svete daritve so se ljudje udeležili z največjo pobožnostjo. Videlo se jim je, da jim je cerkev še edino zatočišče. Med verniki je bilo tudi mnogo vojakov v uniformi, tudi dosti častnikov, ki so med povzdigovanjem vsi poklekali. Po sv. maši je bila pridiga. Pridigarjeve besede skrbno zapisuje neki član tajne državne policije, sloneč ob cerkvenem zidu. Pridigar opazi zapisovalca, za hip počiva njegovo oko na zapisovalčevi osebi, potem mirno nadaljuje svojo pridigo. Poudarja zlasti stisko, v kateri se nahaja mladina. Po pridigi molijo vsi, pridigar in verniki: »Da katoliški mladini katoliško vero ohraniš — Gospod, prosimo te, usliši nas! Da katoliški mladini kmalu vrneš katoliško

šolo — Gospod, prosimo te, usliši nas! D napolniš katoliške starše, učitelje, vzgojitelje in duhovnike s sveto skrbjo za katoliško mladino — Gospod, prosimo te, usliši nas!« Po božji službi se je dopisnik kratko razgovarjal z duhovnikom, ki je opravil božjo službo. Duhovnik mu je izjavil svojo veliko zaskrbljenost radi katoliške cerkve v Nemčiji. Mladino hočejo cerkvi in veri popolnoma odtujiti. Odpad od vere se vedno bolj širi, mnogo bolj kot za časa Bismarckovega kulturnega boja. Pritisk na tiste vernike, ki so v državni, deželni ali občinski službi, je skoro neznošen. Stranka pa vpliva zlasti na mladoletnike, ki se jim prigovarja, da je pripadnost k cerkvi ovira za popolno vdanost ljudstvu in domovini. V šole se vpeljavajo knjige, v katerih se cerkev in papeštvo označujeta kot največja sovražnika nemškega ljudstva. Duhovnik je tudi izrazil svojo bojazen, da bodo kmalu ukinjeni tudi zadnji ostanki katoliških organizacij: verska društva, hiše katoliških pomočnikov in katoliška dobrodelna društva.

Sodi naj ljudstvo!

Slovenski liberalci so zmeraj razpolagali s široko raztegljivo, prav kavkučkovo vestjo. Kako ta vest urejuje in vodi njihovo zasebno življenje, o tem nam kot političnemu glasilu ne pristoja sodba. V tem oziru velja svetopisemski izrek: »Bog je, ki sodi.« O političnem udejstvovanju liberalcev pa smemo in tudi moramo soditi, k

temu nas obvezuje dolžnost, ki jo imamo izpolniti do slovenskega ljudstva. Prav politična dela liberalcev kažejo, da je liberalizem po naslovu in programu lažniv sestav. Do druge svobode liberalcem ni, kot samo do lastne svobode, da smejo brez ovir in zaprek, brez ozirov in pomislekov — liberalca v politiki nikdar vest ne peče

— delati in počenjati to, kar je njim v prid in dobiček, pa naj si bo ljudstvu še v toliko škodo. Ljudska svoboda je bila liberalizmu zmeraj pastorka, katero je včasih prisiljen moral sprejeti, koje pravice pa je vedno bolj omajeval in zoževal, dokler ni postala res brezpravna pastorka.

V predzadnji številki smo v uvodnem članku razsvetlili sebično protiljudsko delo slovenskih liberalcev, ki so zmeraj bili proti slovenskemu ljudstvu. To smo dokazali z dejstvi iz slovenske politične zgodovine od zveze slovenskega liberalizma z liberalnim nemškutarstvom v nekdanji državi do prodaje političnih pravic in svoboščin slovenskega ljudstva beogradskemu centralizmu, ki jo je zagrešila nekdanja Demokratska in sedanja Jugoslovenska nacionalna stranka. V odgovoru na naše stvarne ugotovitve si hoče »Jutro« pomagati z nestvarno posmehljivostjo, češ da je po »Slov. gospodarjevih« informacijah JNS kriva vsega zlega, ki je kdaj zadelo slovensko ljudstvo. Zgodovinsko dejstvo je, da je JNS in njena drugomenska prednica kriva vsega zlega, ki ga je povzročil beogradski centralizem slovenskemu ljudstvu na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. In tega zlega

je toliko, da bo JNS nosila zanj trajno odgovornost.

Državni centralizem je zatočišče slovenskih liberalcev, ki se niso nikdar mogli opirati na zaupanje slovenskega ljudstva. Njihovo geslo nikdar ni bilo: Iz ljudstva za ljudstvo, marveč: S pomočjo osrednje oblasti nad ljudstvom. Zadnji čas se je začelo zatočišče liberalcev: državni centralizem s sediščem v Beogradu, zaznatno in za liberalizem občutno majati. Sklenjena je sporazumna preureditev države na novih osnovah, ki temeljijo v naravnih pravicah in svoboščinah hrvatskega in slovenskega ljudstva. Slovenski liberalizem, čigar glavna nositeljica je JNS z obema svojima kriloma (razumništvem in kmetijskim), pa se je zopet postavil proti slovenskemu ljudstvu. Da bi mogel nad njim vladati, se je zatekel v Zagreb ter ponudil na političnem krožniku Slovenijo, ki naj bi na ta način zamenjala en centralizem za drugega. Ker v Zagrebu dobro vedo, kako malo pomenijo liberalci med slovenskim ljudstvom, se niso hoteli spustiti v razpravo o tem predlogu. Zabeležili smo dejstvo, sodbo pa prepuščamo slovenskemu ljudstvu.

Novice

Osebnosti

Duhovniške vesti. Nastavljena sta bila: g. semeniški duhovnik Jožef Mihelič za II. kaplana v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu in p. dr. Vincencij Bevk O. T. za kaplana pri Veliki Nedelji. Prestavljeni so bili gg.: Ignacij Feguš iz Slov. Bistrice k Sv. Juriju ob juž. žel.; Jakob Vraber od Sv. Jurija ob juž. žel. v Slov. Bistrico; Alojzij Feguš iz Braslovč na Prihovo; Franc Krajnc iz Prihove v Braslovče.

Nesreče

Delavec utonil v Dravi. Dne 25. VIII. je hotel preplavati Dravo z Mariborskega otoka proti Studencem 18 letni tekstilni delavec Slavko Cvirn iz Studencev. Sredi Drave je omahnil in reka ga je odnesla.

Nenavadna nesreča. Na Križanvrhu med Slov. Bistrico in Poljčanami se je zgodila nenavadna nesreča. Ob cesti na omenjenem kraju so podirali hraste. V trenutku, ko je bil debel izpodkopen hrast na tem, da pade kar preko ceste, so slišali delavci brnenje avtomobilskega motorja. Eden od drvarjev je tekel avtomobilu nasproti, da bi ga zaustavil ter preprečil nesrečo. V svarilo vozaču je mahal s sekiro, kar je pa avtomobilist povsem napak razumel. V prepričanju, da gre za napad, je šofer pognal avto z vso brzino, v tem trenutku je padel hrast in je pokopal pod seboj avtomobil. Udarec hrasta je poškodoval avto do nerabnosti in tudi moškega, kateri se je v njem vozil. Iz Maribora poklicani reševalni avto je prepeljal ponesrečenega v mariborski sanatorij. Gre za ravnatelja zagrebške izvozne trške Mumića. Peljal se je iz Rog. Slatine, kjer se nahaja na letovišču, proti Mariboru, a ga je doletela med potjo skoraj edinstvena nesreča.

Dva ponesrečena motociklista. 18 letni trgovski pomočnik Zvonko Korošec iz Loč je padel pri Poljčanah z motocikla in si je

prebil lobanjo pri padcu. — V Čretu pri Celju pa je padel z motornega kolesa pri železniškem prelazu 31 letni šofer Mihael Pirnat iz Zavodne pri Celju. Pri padcu je dobil težke poškodbe na glavi in nogah. Oba ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

Avtomobilska nesreča. Potnik Tavčarjeve mariborske tovarne mesnih izdelkov Franc Harder se je zaletel v Selnici ob Dravi z avtomobilom v jablano ob cesti. Avto se je razbil, vozač pa se je poškodoval precej hudo.

Nenavadna ter velika škoda. V Pekrah pri Limbušu v mariborski okolici je velika banovinska trsnica, iz katere dobivajo vinogradniki po bolj zmernih cenah dobre cepljene trte. Letos je pekrška trsnica občutno oškodovana od ogercev, kateri so do uničenja oglodali od 160.000 komadov za spomladno razpečevanje odgojenih cepljenk dobre tri četrtine. Oskrbnik je pustil uničene trte populiti in zmetati na kup, kjer jih je za dva dobra voza. Celotna škoda bo znašala sigurno krog 50.000 din. Banovinsko posestvo v Svečini ob severni meji ima za svoje vinograde lastno trsnico, nad katero so se tudi spravili požrešni ogerci ter so ji povzročili precej škode.

Česar niso zmogli zdravniki, je opravil motor. Iz Braslovč poročajo: Izreden slučaj se je zgodil preteklo soboto. Sin posestnika Babiča iz Malih Braslovč je pogoltnil koščico od breskve in mu je ostala v grlu. Hitro poklicani zdravnik ni mogel pomagati. Odredil je takojšnji prevoz v bolnišnico v Celje. Peljal ga je g. Grenko Matvež z motornim kolesom v priklopi, pa tudi v Celju v bolnišnici niso mogli spraviti koščice naprej. Odločili so, naj se prepelje v Ljubljano, ker je bila velika nevarnost zadušitve, je vozil Grenko z vso brzino, tako da sta oče in nesrečni sin odskakovala v priklopi. Pred Trojanami pa z močnim sunkom motorja pretrese priklopo in bolniku zdrkne koščica v želodec in je bil rešen. Kar niso mogli zdravniki doma in v bolnici,

je opravil motor. Vsi srečni za tak izid so takoj obrnili in se pripeljali domov.

Smrtna nesreča v planinah. V Martuljakovi skupini na Špihu na Gorenjskem je zadnje nedeljo smrtno ponesrečil pri plezanju 22 letni visokošolec Albin Zupan, rodom iz Jesenic. Iz Kranjske gore se je podala na kraj nesreče reševalna odprema.

POŽARI

V Zg. Pletterju pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju se je pojavil iz nepojasnjenega vzroka rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnika Jožefa Rajh. Ogenj se je tako naglo širil, da je zgorela stavba z vsemi zalogami krme ter z orodjem. Veter je zenesel iskre na sosednji gospodarski poslopji posestnikov Ivana Kovačiča in Antona Zafošnika. Omenjena pogorela sta oškodovana za 90.000 din. Plamen je uničil še slamnato ostreže pri posestnici Jeri Doleno. Tri gasilske čete so komaj z združenimi močmi ogenj pogasile in preprečile njegov še večji razmah. Domnevajo, da gre v Zg. Pletterju za požig.

Razne novice

Velik tabor prirede 3. septembra t. l. na Brezjah bojevniki in vabijo nanj slehernega rodoljuba. Pridite, da skupno počastimo spomin na padle slovenske vojsake. Ob 10. uri bo sv. maša, nato molitve za padle, potem pa tabor na prostem. Godba in petje bosta napravila prijetno družbo. Posebej pa bo preskrbljeno za obilno pijačo in jedačo. Pridite torej vsi! Polovična vožnja dovoljena!

Dvodnevni tečaj za sušenje sadja za izobrazbo bodočih upravnikov sadnih sušilnic se vrši dne 11. in 12. septembra t. l. na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prenočišče bodo imeli tečajniki v šoli, za prehrano pa morajo skrbeti sami. Prijave za tečaj sprejema ravnateljstvo do najkasneje 8. septembra t. l.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1939. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši I. tečaj zimske šole. Letos se torej sprejemajo učenci v letno in zimsko šolo. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša od 300 din do 75 din po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti obvezno izjavo, občinsko potrjeno o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

V krasno Marijino Celje (Mariazell). Romarski izlet z udobnim avtobusom od 2. do 3. septembra. Cena vožnje in skupnega potnega lista le 200 din. Prijavite se takoj pri »Putniku«, Maribor.

Dr. Marinič Franc, Maribor, Koroščeva 26, zopet redno ordinira. 1394

Sadjarska razstava na Ljubljanskem jesenskem velesejmu. Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica poziva svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo sadjarske razstave, ki jo priredi naše društvo na Ljubljanskem jesenskem velesejmu v dneh od 2. do 11. septembra t. l. in ki bo obsegala razstavo svežega in suhega sadja, sadnih shrankov in sokov. Vzorce vsega tedaj zrelega sadja, in sicer od vsake vrste in sorte po 2 kg, zavite in označene z naslovom razstavljalca in drugo za razstavo določeno blago mora dospeti na velesejem najkasneje do 30. t. m. Prijave pa je poslati takoj na Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.

Državna meščanska šola v Ptuj. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 8. do 12. ure. V I. razred se lahko vpišejo učenci iz ptujskega sodnega okraja, ki so z dobrim uspehom dovršili 4. razred ljudske šole in niso prekorčili 14. leta. Za vpis v I. razred morajo predložiti spričevalo o dovršenem 4. razredu ljudske šole, krstni list, prijavo, kolekovano z 10 din, in potrdilo o višini vplačanih davkov. Za vpis po 5. septembru je treba vložiti posebno prošnjo na upraviteljstvo šole. Popravni izpiti bodo 4. in 5. septembra. Prošnje za popravne izpite vložite do 28. avgusta pri upravitelju. Ostala navodila v letnem poročilu in na šolski oglasni deski.

Razglas. Ministrstvo za gradbe je prepovedalo na progi državne ceste št. 50 Pesnica—Št. Ilj od križišča te državne ceste z banovinsko cesto I reda Maribor—Sv. Lenart v Slov. gor. do državne meje pri Št. Ilju promet s tovornimi vozili, ki imajo ozka železna platišča. Prepoved je že v veljavi. Vsak prestop zoper to naredbo bo sresko načelstvo kaznovalo z zaporom do 30 dni ali z globo v denarju do 1500 din.

Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Maribor. Vpisovanje dnevno od 10 do 12, tudi ob nedeljah, v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program in pojasnilo brezplačno. Začetek 9. septembra. 1360

Sanatorij v Mariboru, Tyrseva 19, prej Gospodarska, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Betka Lešnik, Maribor, Glavni trg 17 a, priporoča lastno izdelavo dežnikov in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno po nizkih cenah. 1392

Ga. dr. Klara Kukovec zopet ordinira. 1408

Obžalovanja vredni slučaji

Smrt radi nedovoljenega prekoračenja meje. V zadnjem času se dogajajo slučaji, da skušajo naši državljani brez vseh listin in na nedovoljen način prekoračiti severno mejo in se utihotapiti v Nemčijo, kjer se po pripovedovanju brezvestnih agentov pretakata za delavstvo med ter mleko. Bogznanj v kolikih slučajih so naši ljudje nasledli tem lažem, izdali agentom zadnje pare za prepovedan prestop meje, kjer so imeli opravka z obmejnimi oblastmi, ktere so jih zavrile in še kaznovale, ker so se hoteli pretihotapiti brez potnega lista v tujo državo. V minulem tednu je zadela

enega teh lahkovernih smrt. Gre za 42 letnega delavca Ivana Majheniča iz Peker pri Mariboru. Majhenič je hotel v Slatniškem vrhu pri Svečini na skrivaj prekoračiti mejo. Od graničarja pozvan, naj postoji, ni ubogal, ampak je zbežal naprej. Od štirih oddanih strelav iz graničarske puške ga je pogodil eden v hrbet. Obstrelijen je izdihnil še pred prevozom v bolnišnico.

Dva so vendar prišli! Na severni meji cveti v zadnjem času tihotapljenje lahkovernih delavskih ljudi preko meje v Nemčijo. Za ta nedovoljeni posel se je porodilo že vse polno agentov, kateri zapeljujejo ter sleparijo ljudi za zadnje pare. V minulem tednu je padlo našim graničarjem v roke v Gradišcu pri Sv. Duhu na severni meji 9 ljudi. Med temi je bilo 7 zapeljancev iz okrajev Kamnik ter Litija in dva agenta: 44 letni Alojz Petrič ter 26 letni Franc Bošnjak iz Frajhama na Pohorju. Omenjena sta obljubljala ljudem po 200 din dnevne plače v Nemčiji. Od vsake žrtve sta zahtevala 150 din nagrade za vodstvo pri nedovoljenem prekoračenju meje.

Zlobna potegavščina. Neka zloba je raznesla po Dravski dolini med kmečkim in trškim prebivalstvom vest, da bodo pregnani židje 25. VIII. v Rušah pri Mariboru prodajali razno blago za obleke po 2 din 1 m. Ker sedaj židom huda prede v Nemčiji ter tudi po drugih državah, so se zatekli s preostalim blagom v Maribor, kjer pa so jim prepovedali prodajo poceni blaga na drobno. Judje so se rešili iz stiske na ta način, da so zapeljali blago v Ruše. Jutranji vlak omenjenega dne je bil natrpan Pohorcev, kateri so izstopili v Rušah in so šele tamkaj zvedeli, da so nasledli zlobni potegavščini. Ubogi ljudje so zgubili skoraj celi dan in povrh so imeli še precejšen izdatek za dvojno vožnjo in vsaj enkrat so morali jesti v ruških gostilnah. Upamo, da bodo orožniki v Št. Lovrencu na Pohorju poskrbeli, da bo po-

Mnogo se ponareja!!

Zato zahtevajte izrecno

„Aeroxon“

zvan povzročitelj hudobnega in dragega »heca« na odgovor pred sodiščem.

Razkrinkani vlomi in tatvine. V Slov. Bistrici so izsledili orožniki 47 letnega Ignacija Lubeja iz Kovače vasi ter njegovo ženo. Prijeta sta priznala 10 vlomov v kurnike, svinjake in čebelnjake. Odnesla sta 100 kokoši ter enega prašiča. Ukradene kokoši je nosila žena na trg in jih je tam prodajala. — V Slov. Bistrici je opazila žena posestnika Šunterja iz Zgor. Polskave na tomboli 19 letnega delavca Franca Čandra od Sv. Areha na Pohorju, ki je bil oblečen v obleko njenega moža. Posestnica je dala fanta prijeti in je priznal, da je vlomil pri Šunterju in mu odnesel obleko, uro ter razne druge predmete.

Vlomilska četvorka. Orožniki od Sv. Trojice v Slov. goricah so izsledili vlomilsko četvorko, katera je strahovala z vlomi in tatvinami Slov. gorice od leta 1934. ter

Kukavica uniči vsako leto najmanj milijon ptic

Angleški trgovec E. P. Chance je prispeval naravoslovju zanimivo gradivo. 20 let je poslušal kukavice in svoja opazovanja beležil. Zapisoval si je tudi točno, kako se te ptice ravna, v koliko se vračajo spomladi do svojih prejšnjih gnezd in po katerem sistemu polagajo svoja jajca v tuja gnezda. Ugotovil je, da opazuje kukavica povprečno pet dni tuje gnezdo, preden si upa do njega in odloži v njem svoje jajce. Ob teh prilikah pa vzame ptica vedno drugo jajce iz gnezda in ga odnese s seboj, da ga potem poje. Meni, da uniči kukavica na ta način vsako leto najmanj milijon ptic. Chance ve danes točno povedati že v naprej, kam bo kakšna kukavica odložila svoje

V mrežah greha

34

»Če je tako,« je s tresočim glasom dejal župnik, »potem vam ne morem dati odveze.«

»Kaj hočete s tem reči?«

»To kar sem povedal. Ne morem dati odveze, če nisem prepričan o skesanosti. To bi pa vi pokazali, če bi bili pripravljeni popraviti krivico, ki ste jo zagrešili nad Štefanom.«

»Tega nikdar ne bom storila,« je izjavila Nina.

»Potem sva končala.«

Župnik je zložil štolo in jo vtaknil v žep.

Nina ga je ježno pogledala.

»To je morda bila samo zanjka,« je vprašala surovo, »da bi izvlekli iz mene skrivnost in jo izčevali svetu?«

»Četudi bi mi šlo za življenje, ne bi izdal niti besedice od tega, kar sem sedaj slišal.«

»Ne vem, zakaj sem bila tako nora, da sem vas dala poklicati. Vedela bi bila lahko, da bo to konec.«

»To je res. Z Bogom! Ko se boste spet spomnili na smrt, me spet lahko pokličete.«

»Matere tudi tedaj ne bi postavila na laž, če bi moje življenje zaviselo od tega.«

Župnik je odšel. Ko je šel mimo pisarne, ga je vodja ustavil in se zanimal za Ninino stanje.

»Mislim, da ji bo kmalu odleglo.«

»No, ali ste kaj izvlekli iz nje?«

»Saj veste, kake so ženske,« se je župnik izognil odgovoru.

Duhovnik je na videz brezskrbno zapustil bolnico in se je z vsakim šalil, kogar je srečal. A ko ga že ni nihče videl, se je njegov obraz spremenil. Ninina izpoved ga je jezila. Sedaj je gotovo vedel, da je Štefan nedolžen, a molčati bo moral. Uvidel je, da ne preostane drugo, kakor Bogu prepustiti vso stvar.

26

Ko je župnik Burke čez nekaj dni spet obiskal bolnico, je samo od vrat pogledal Nino in jo mimogrede vprašal:

»Kako se počutite? Bolje?«

Ne da bi čakal na odgovor je šel dalje. Rad bi pripravil Nino do resnične, skesane spovedi, a tega na zunaj ni hotel pokazati. Upal je, da bo z navidezno brezbriznostjo več dosegel.

Tudi pri naslednjih dveh obiskih je spregovoril le nekaj besed. Toda pri tretjem obisku ga je Nina v sobo poklicala. Župnik se je brez obotavljanja odzval.

»Kaj vas teži, Nina?«

»Nek spominček bi vam rada izročila.«

Pri tem mu je dala lep svilen robček.

»Za krajšanje časa se pečam z ročnim delom in sem mislila, da boste z veseljem sprejeli ta spominček. Še vaš monogram sem všila vanj.«

»Hvala lepa, Nina! Spominčka sem res vesel,« je smehljaje odgovoril župnik. Rad bi jo še vprašal, ali se želi tako spovedati, da bi ji mogel dati odvezo,

je priznala pri zaslišanju po aretaciji 72 vlomilskih tatvin. Prijeti in zaprti so: 33 letni posestnik Ivan Kos iz Cogetincev, 41 letni hlapec Franc Zelenko in njegov 16 letni brat Alojz iz Cogetincev ter 52 letni posestnik Jurij Zimič iz Cerkevjenjaka.

Podlegel udarcu po glavi. V Rakovljah pri Braslovčah je bil zvečer na cesti posestniški sin Vinko Brinovc. Mimo je prišel delavec Jožef Mavh iz Rakovelj in je prišel zmerjati Brinovca. Ozmerjani je Mavha sunil v cestni jarek, nakar sta se spoprijela. Brinovec je odtrgal lato od plota in je udaril Mavha tako hudo po glavi, da mu je prebil lobanjo in je udarjen podlegel poškodbi v celjski bolnici.

★

Slovenska Krajina

M. Sobota. Prejšnjo soboto ob 7 zvečer je prišel k nam kitajski škof Čeng, v čigar škofiji misijonari naš rojak g. Kerec Franc. Slovesno so ga sprejeli pred katoliško cerkvijo. V nedeljo ob 10 pa je imel v naši cerkvi slovesno sv. mašo. Prevzvišeni škof Čeng je obiskal tudi dom svojega misijonarja g. Kereca, kamor ga je spremljalo večje število odličnikov. — Pred nedavnim se je pri igri ponesrečil 11 letni fant Fujs, ki je splezal svojemu 14 letnemu tovarišu na ramena, od koder je vznal padel ter dobil hude notranje poškodbe. Poškodovan se je tudi po glavi in so ga komaj spravili k zavesti. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici. — Naš občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil odstopiti državnemu erarju stavbne parcele za gradnjo žandarmerijske kasarne. Ako kasarna v dveh letih ne bo zgrajena, preide zemljišče nazaj v last občine.

Nusko. V noči na Veliki šmaren je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Recek Franca. Ogenj je v trenutku zajel vso slamnato streho gospodarskega in stanovanjskega poslopja ter sta oba objekta do tal zgorela. Požar ni prizanesel tudi strojem ter gospodarskemu orodju. Le živino se je na pomoč prihitelim gasilcem posrečilo po večini rešiti, a ena svinja je postala žrtev besnečih plamenov. Požar je

a se je premislil. Zdelo se mu je boljše, da še počaka, morda bo bolnica sama izrazila željo.

»Kaj govori Štefan Kmicic o meni?« je nena doma vprašala Nina.

»Kako naj vem, kaj govori o vas Štefan?« je začudeno vprašal župnik.

V tem trenutku se mu je rodila dobra misel.

»Če ste radovedni na to, kaj misli o vas, ga obiščite, ko boste šli od tod.«

»Tega ne morem storiti.«

»Morda se tega bojite, da se vam bo smilil, ko boste videli, kako ga je trpljenje izčrpalo?«

»Ne!« je odgovorila ostro. »Jaz sem vesela njegovega trpljenja. Poglejte, kaj je on iz mene naredil!«

Tako je govorila, kakor da se ne bi bila spovedala Kazimirovega umora. Župnika je ta brezobraznost osupnila. Toda premagal se je in rekel:

»Če vas Štefanovo trpljenje veseli, potem morate biti zelo srečni, ker revež zelo trpi.«

»Zdi se mi, da mi je pred nedavnim nekdo rekel, da je Štefan še vedno zaljubljen vame. Ali je to res?«

»Najbolje je, da ga obiščete in se sami prepričate o tem.«

»Mogoče ga bom obiskala...«

Župnik je naslednjega dne obiskal Štefana in je tako speljal pogovor, da je mogel na videz mimogrede omeniti, da je Nina v sanatoriju in je govoril z njo.

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

Receku, ki poslopja ni imel zavarovanega, prizadejal nad 50.000 din škode. V tem težkem položaju je navezan le na pomoč dobrih ljudi, ki mu bodo v tako veliki elementarni nesreči gotovo pomagali.

Bakovci. Prejšnji teden je posestnik Vogrinčič Anton na svoji njivi oral. Krave so se mu iz neznanega razloga preplašile in ušle. Ker je hotel krave zaustaviti, je po nesreči padel pod plug, ki mu je prizadejal hude poškodbe.

Pužavci. Minuli teden se je pri nas zgodila nesreča. Mladega, komaj 16 let starega, posestni-

škega sina Kerčmar Štefana je telica z rogom tako močno sunila v prsa, da mu je zazijala velika rana, skozi katero so se celo pljuča videla. Prepeljali so ga v soboško bolnišnico.

Dobrovnik. Prejšnjo nedeljo je bilo na Kobilju prošenje, na katerega je prišlo več ljudi tudi iz sosednjih župnij. Zanimivo je to, da sta se neki možakar iz T.....a, ki precej drži na sebe, in njegova spremljevalka iz čudnega razloga začela pretepati kar sredi vasi. Ljudje so dobili od njiju lep vtis ter so možakarju dali spomin.

Gomilci. Pred kratkim se je s kolesom vračal od Sv. Jurija ob Ščavnici g. Matjašec Štefan. Na poti se mu je zgodila nesreča, ki bi kmalu zahtevala njegovo življenje. Na cestnem ovinku je namreč srečal drveči avto in ker je naglo zavrl kolo, ga je vrglo v občestni jarek na betonsko ploščo, ki mu je na glavi prizadejala hude poškodbe. Vsega okrvavljenega so ga spravili v bližnjo vas, kjer so mu nudili prvo pomoč.

Dol. Lendava. Te dni je bil upokojen šef davčne uprave g. Cimerman Franc. V zaslužnem pokoju se naj dobro počuti. Šefove posle vrši začasno g. Gruškovnjak. — Naš bivši sreški načelnik g. Karlin se je prejšnji teden v šmarju pri Jelšah zvrnil z avtomobilom ter si pod kolenom zlomil obe nogi.

V. Polana. Zadnje čase so začeli cesto proti Hotizi temeljito popravljati. Ker je bila že v precej slabem stanju, je popravilo zelo potrebno.

Bekrača. 15. t. m. je strela udarila v gospodarsko poslopje posestnice Cifer Terezije, ki je takoj začelo goreti. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko poslopje, ki je vse zgorelo. Ostale so le gole stene. Tudi vse gospodarsko orodje je zgorelo. Pogorelka trpi nad 18.000 din škode, a zavarovalnica znaša le 4000 din. Nesreča je za oškodovanko tem hujša, ker je malo posestvo zadolženo in mora skrbeti za 7 nepreskrbljenih otrok.

Naši rajni

Fram. 19. t. m. je po daljši in mučni bolezni umrla Marija Vihar, žena cerkv. ključarja.

Štefan je naglo dvignil glavo in vprašal:

»Ali je bolna?«

»Da.«

»Ali bo umrla?«

»Štefan, kaj bi storili, če bi Nina res umirala?«

»Prosil bi jo, naj pove resnico in mi vrne prostost,« je hladno odgovoril Štefan. »Gospod župnik, ali je vi ne bi mogli pripraviti do tega, da bi izpovedala resnico?«

To vprašanje je župnika spravilo v zadrego, ker ni mogel izdati tega, da je že poskusil srečo. Izognil se je pravemu odgovoru in dejal:

»Če bo prilika, bom poskusil. Nina ne umira. Samo počivati mora nekaj tednov.«

»Vrag jo vzemi!« je jezno vzdihnil Štefan.

»Ko bo šla iz sanatorija, vas bo obiskala.«

»Zakaj?«

»Govoriti hoče z vami.«

»Naj le pride! Dosti vsega ji bom povedal. Opisal ji bom vse peklenške muke...«

»Štefan!« ga je prekinil duhovnik. »Sovraštvo je grozna stvar. Rani tistega, ki sovraži in tistega, ki ga kdo sovraži.«

»Meni so vse vzeli, samo sovraštvo mi je ostalo!«

»Če odpustite Nini in drugim, ki so grešili zoper vas, boste takoj z drugačnimi očmi gledali svet.«

»Vrag vzemi Nino, Skanlon in vse druge!« je divje zavpil jetnik. »V pekel z njimi!«

(Dalje sledi)

jajce, potrebna sta mu le dva dneva za proučevanje dotičnega ozemlja.

★

Bela žirafa

V gozdovih Kenie v Afriki je profesor George Godwin iz naravoslovnega muzeja Zedinjenih držav odkril belo žirafa. Že pred letom dni so nekaj govorili o njej, ko so jo opazili, toda lovci niso hoteli verjeti, da takšna žirafa živi. Sedaj je učenjaku uspelo napraviti filmske posnetke te bele žirafe iz neposredne bližine. Bela žirafa živi v zaščitenem ozemlju, v katerem prebivajo domačini Masajci. Gre za samca, ki ga spremlja povsem normalna žiraf-ska samica. Razen barve nima ta bela žirafa nobenega posebnega znaka. Na popolnoma beli koži ima sive lise in proge.

živela je 20 let v najlepši slogi s svojim možem, ki ga potrtega s tremi otroki zapušča. Dobro gospodinja je zadela marsikatera nesreča, a je vse v zaupanju na Boga izredno vdano prenašala. Uživaj sedaj večno plačilo, njeni družini pa iskreno sožalje!

Gornja Radgona. V Orehovskem vrhu pri Gornji Radgoni je umrla bivša dolgoletna voditeljica naše Marijine družbe, Magdalena Klobasa, katero smo ob veliki udeležbi naših vernih župljanov pokopali dne 14. t. m. Ob odprtem grobu se je od blage pokojnice v izbranih besedah v imenu Marijine dekliške družbe poslovila njena voditeljica M. Kobek, katere ožji sorodniki so sploh vse storili, da se je blagopokojno na tako dostojen način položilo k večnemu počitku. Pokojna Magdalena Klobasa je bila miroljubna in globokoverna ženska in ako se bomo vsi št. Peterčani po njej ravnali in po njenem zgledu živeli, potem bo iz naše sredine izginilo marsikatero gorje. Svetila ji večna luč in naj v miru počiva!

Ptuj. Slovo od č. g. Štefana Belšaka. Ime rajnega č. g. Belšaka je tesno zvezano s Ptujem. Bil je mnogo let kaplan v župniji sv. Petra in Pavla in je slovel kot goreč pridigar in vnet gojitelj lepega krščanskega življenja. Ustanovil je in več let skrbno vodil Dekliško Marijino družbo. Zato so ga tudi zastopnice te družbe z zastavo spremljale na njegovi zadnji poti. Pogreba so se udeležili zlasti starejši farani, ki so še poznali rajnega p. Karla in so nekdanj z veseljem poslušali njegove pridige. Mlajši rod ga je poznal le kot tihega soprebivalca v Vičavi, kot duhovnega pomočnika pri raznih slovesnostih, zlasti pri romarskih shodih na Ptujski gori in v ptujski hiralnici, celih 19 let pa kot mirnega, postrežljivega blagajnika pri Kmečki hranilnici in posojilnici v Ptuju. Zato so se tudi zastopniki vseh krajev, kjer je rajni gospod deloval, in vseh organizacij, v katerih je pomagal, udeležili njegovega pogreba, zlasti usmiljene sestre iz ptujске bolnišnice in hiralnice. Pogreb je vodil mil. gospod prošt ptujski, ki je tudi ob odprtem gro-

bu slavil vsestransko delavnost rajnega gospoda in ga predstavil navzočim kot zgled častilca Srca Jezusovega in Matere božje. V imenu posojilnice se je od rajnega odbornika poslovil njegov dolgoletni soodbornik g. Pšunder in se mu zahvalil za njegovo požrtvovalno in nesebično delo za blagor ptujškega okraja. Obema govornikoma se je zahvalil načelnik posojilnice za lepe poslovilne besede. Tako smo se ločili od dobrega gospoda Belšaka. Gledali smo krsto v grobu, toda dozdevalo se nam je, da gospod ni mrtev, da še živi in se kratkočasi z nami. Tako naglo je vse prišlo. Bila pa je resnica. Zato iskrena hvala gosp. proštu za vodstvo spreveda, hvala vsem 17 duhovnikom za udeležbo, hvala sestrkam usmiljenkam, Marijini družbi in vsem drugim za udeležbo pri pogrebu! Rajnemu č. gospodu Belšaku pa večni mir in blag spomin!

Roganova pajdašija roma v zapore

V »Slov. gospodarju« smo poročali, da so orožniki na podlagi maščevalne ovadbe čevljarja Ivana Jazbinšeka iz Studencev pri Mariboru razkrili nevarno tolovajsko gnezdo, kateremu je načeloval Alojzij Rogan. Mariborski policiji je padla najprej v roke Roganova in Jazbinškova izvoljenka Pavla Vezovnik, ki je priznala, da je pobegnila po razkrinkanju z Roganom v avtobusu do Slivnice, kjer sta oba izstopila. Rogan se je zgubil proti Celju. Tam so ga opazili v neki gostilni na Sp. Hudinji, a je ušel stražniku, ki je za njim streljal. Vezovnikova se je podala iz Slivnice peš na Grobelno k sorodnikom. Dne 20. VIII. se je vrnila v Maribor. Šla je v Studence v Jazbinškovo stanovanje po razne svoje predmete. Najvažnejše priznanje pretkane Pavle je, da sta Milan Peša in I. Jazbinšek izvršila nedavni vlom v župno cerkev v Zgornji Polskavi, iz katere sta odnesla monštranco, kelih in tudi nekaj gotovine, ki sta jo izmaknili iz pušnice. Izpovedala je tudi, da sta monštranco in kelih skrila v gozdu v Zgor. Hočah. Iz Planine pri Sevnici pa je prispela 23. VIII. vest, da so zajeli tamkaj orožniki zasledovanega studenskega čevljarja Ivana Jazbinšeka, pri katerem so imeli Roganovi pajdaši svoje zatočišče in skrivališče. V Maribor prepeljani in od orožnikov v Studencih zaslišani Jazbinšek je

izpovedal, da ima Roganova tovarišija po mariborski in celjski okolici na vesti 20 vlomov in tatvin. Opisal je tudi cerkveni rop v Zgor. Polskavi. Oropane cerkvene posode sta zavila s Pešo v prt in sta jih zakopala v gozdu posestnika Vrecla v Zg. Hočah, kjer so jih orožniki po daljšem

iskanju odkrili. Na podlagi Jazbinškovih izpovedi je bil v Studencih prijet 29 letni sodar Marko Pernek iz Ivanca na Hrvaškem, kateri je zagrešil po lastni izpovedi 15 tatvin po okolici Maribora in Ptuja. Studenski orožniki so odpeljali Jazbinšeka v Celje, ker je slednji izdal skrivališče, ki sta ga imela A. Rogan in Milan Peša pri 52letni Amaliji Ratej v Celju, Nova vas 2. Od Ratejeve je mož pobegnil v Nemčijo, sama pa je že bila 10 krat predkaznovana. Pri tej ženski so sedaj zaplenili orožniki 17 tisoč imovine radi suma, da izvira ta denar od prodanih predmetov, katere sta prinašala k njej Rogan in Peša. Ratejevo so aretirali in predali celjskemu sodišču. Dne 22. VIII. je aretiral celjski orožnik Otorepec v Sp. Hudinji pri Celju 57 letnega kleparja Antona Petelinšeka, kateri je izpovedal pri zaslišanju, da se pozna z Alojzijem Roganom, ki se je mudil istega dne na Sp. Hudinji ter je ušel, ko so mu prišli na sled. Ni izključeno, da sta bila oba v kaki zvezi z zločini, ki so se dogajali zadnje čase v okolici Maribora. Pri zaslišanju je Petelinšek priznal, da se že 17 let klati po svetu. Sploh je njegovo pripovedovanje zelo sumljivo. Pri njem so našli tudi mnogo srebrnine.

Društvene vesti

Guštanj. Mladina, fantje in dekleta, izpod Pece in Uršlje gore, včlanjeni v Koroškem okrožju ZFO, se prav mirljivo pripravljajo na svoj mladinski nastop, ki bo v nedeljo, dne 3. septembra, v Guštanju. V soboto popoldne bodo tekmovali mladi v peterboju in v odbojki, ob 8 zvečer bo kresovanje. V nedeljo je do 8. ure zbiranje, nato spreved po trgu k službi božji. Popoldne po večernicah pa je telovadni nastop s pestrimi točkami. Med nastopom govori. Da bo naš nastop tem lepši in naše vrste številne, vabimo vse naše prijatelje, zlasti pa brate in sestre iz drugih okrožij. Obmejni Guštanj vas vabi. Pridite, da bomo ta dan vsi eno, združeni v mogočni manifestaciji za Boga, slovensko zemljo in jugoslovansko državo!

Mladinski dan v Zrečah. V nedeljo, 3. septembra, t. j. na god našega farnega patrona sv. Egidija, ima naša zreška kat. mladina svoj dan, združen z javnim telovadnim nastopom. Spored: popoldne: 1. ob 8 sprejem gostov na postaji Zreče; 2. ob 8 do pol 9 zbiranje pred Gosp. zadruho pri domu, ob 9 povorka skozi Zreče do cerkve. Nato procesija z Najsvetejšim. Ob 10 sv. maša na prostem z ljudskim petjem in godbo. Po sv. maši zborovanje. Popoldne: ob 15 slovesne

večernice. Po večernicah javni telovadni nastop s sodelovanjem fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Nastopajo: člani, članice, mladi, mladence, orodne vrste, simbolične vaje, mlad. igre itd. Po nastopu na istem prostoru mladinsko rejanje.

Prosvetno društvo v Venčesu pri Slov. Bistrici vabi na veliko javno tombolo, ki jo priredi na Angelsko nedeljo, t. j. 3. septembra, ob treh popoldne pred šolo v Venčesu. Po tomboli bo prosta zabava. Čisti dobiček je namenjen za zgraditev farnega doma. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na naslednjo lepo nedeljo.

Laporje. Naša fara se pripravlja na nedeljo, 17. septembra, ko bo priredila svoj »laporski mladinski dan«. Že zdaj vabimo!

Veržej. V nedeljo, dne 10. septembra, priredi Prosvetno društvo v Veržaju svojo prvo tombolo. Ker ima lepe dobitke (prvi 1000 din), vabi že danes k obilni udeležbi!

Polzela. Naša Katoliška prosveta proslavi 40 letnico v nedeljo, dne 3. septembra. Proslava bo združena s telovadnim nastopom domače mladine. Zjutraj ob 5. uri bo budnica s fanfaro domačega fantovskega odseka. Ob 6. uri sv. ma-

ša s pridigo, pridigal bo duhovni vodja podzveze č. g. dr. Hanželič iz Celja. Popoldne je telovadni nastop, kjer nastopi izključno samo polzelska mladina, člani, članice, mladci in mladenke kakor tudi naši najmlajši z raznimi telovadnimi in simboličnimi vajami. Nastopi tudi domača orodna vrsta. Sodeluje rudarska godba iz Velenja.

Sv. Jurij ob juž. žel. Ko mineva poletna vročina, se tudi pri nas poživi prosvetno delo, ki doseže v zimskem času svoj višek. Prvi se je zganil dramatski odsek naše prosvete in bo v nedeljo, 3. sept., po večernicah priredil v Katoliškem domu priljubljeno vzgojno igro »Izgubljeni raj«.

Proslava zmage sporazuma

Slovenske Konjice so proslavile zmago sporazuma s Hrvati zadnjo nedeljo z velikim narodnim taborom, na katerem se je zbralo 5000 udeležencev iz Konjic in bližnje okolice, iz Maribora, Celja in Savinjske doline.

Pred deseto uro dopoldne se je pričelo pred kolodvorom zbiranje ljudstva za spreved, v katerem so se podali na trg pred župnijsko cerkvijo: konjeniki, kolesarji, naši fantje in dekleta, narodne noše in številni drugi. Udeleženci spreveda so navdušeno vzklikali sporazumu s Hrvati, kraljevskemu domu, ministrskemu predsedniku Cvetkoviču, voditelju dr. A. Korošcu, naši hrabri vojski in domovini.

Po končanem cerkvenem opravilu, pri katerem je pridigal g. ravnatelj Fr. Hra-

stelj, je otvoril dosedanji poslanec konjiškega okraja dr. M. Sevshek tabor in predlagal navdušeno sprejeti vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku ter pozdravne brzojavke predsedniku vlade Cvetkoviču, dr. A. Korošcu in g. banu.

G. dr. Sevshek je še pozdravil vse na taboru zbrane odličnike ter ostale udeležence, nakar je govoril gradbeni minister dr. M. Krek, ki je posebno poudarjal, da slavi konjiški tabor zmago sporazuma s Hrvati.

Za ministrom sta govorila še dosedanji poslanec g. Marko Kranjc ter dosedanji senator g. dr. Schaubach.

G. dr. Sevshek je tabor zaključil po omenjenih govorih in tisočeri udeleženci so se razšli po navdušeno skupno odpeti pesmi »Hej Slovenci!«.

Dopisi

Sv. Danijel. V ponedeljek, dne 21. avg. 1939, se je poslovil od nas naš priljubljeni šolski upravitelj. G. upravitelju, ki je med nami deloval polžrtvovalno in nesebično celih 14 let, želimo na njegovem novem službenem mestu obilo sreče in božjega blagoslova! — Šentdanijelci.

Šmartno pri Slovenj Gradcu. Iz vrst naše Marjine družbe so se v tej ženitbeni sezoni poročile: Priteržnik Marija iz Sp. Podgorja, ki je bila zaradi svoje skromnosti med sestrami obče priljubljena, z Rotovnikom Francem iz Otiškega vrha; Priteržnik Franciška iz Golavabuke z Batičem Rafaelom iz Zg. Doliča; Hribernik Amalija, predsednica dekliškega odseka MKZ z načelnikom gasilcev iz Golavabuke Lavre Ivanom in Dove Marija, bivša vaditeljica članic DK in navdušena članica samarijanskega odseka prost. gas. čete s Kacom Francem, posestnikom iz šmartna. Bilo srečno! — Naša lepa šmarska fara je pa tudi dala Božjemu ženinu precej nevest — redovnic. Živi jih še petnajst, ki so razkropljene po vseh delih sveta. Dve sta v Argentini, ena v Afriki, ena v Aziji, druge pa so večinoma šolske sestre v naši domovini. — Ni daleč od nas do državne meje in marsikateri od naših ročnih delavcev pogleduje željno tja preko, dokler ga na lepem ne vzame noč in se ne oglasi

iz Nemčije, kamor je šel iskat zaslužka. Da se to izseljevanje omeji, bi bilo nujno potrebno, da se zopet začne v šmartnem s kakim javnim delom, ki bi zaposlilo naše delavstvo. Par let sem se je v letni sezoni reguliralo Mislinjo, a letos tudi tega ni. Dogodek, da se je bil kdo iz Mislinjske doline izselil v tujino, je bil še pred leti redkost, a danes je to že kar nekaj vsakdanjega. Gredo pa tudi kmečki sinovi tja preko meje, a doma — gruda umira...

Slovenj Gradec. (Ob 20 letnici Mislinjske podružnice SPD.) Kakor znano, priredi Slovensko planinsko društvo dne 3. septembra t. l. na Plešivcu (Uršlji gori) velik planinski tabor. Pri tej priliki proslavi Mislinjska podružnica SPD s sedežem v Slovenj Gradcu 20 letnico svojega plodonsnega delovanja. Na predvečer, dne 2. septembra, bodo zažareli kresovi na Plešivcu, Kremžarjevem vrhu in na Mali Kopli. V nedeljo, dne 3. septembra, se prične slavnost ob 9. uri s službo božjo v cerkvi sv. Uršule. Nato se bo vršilo pred planinskim domom slavnostno zborovanje planincev, nakar bo sledila neprisiljena planin-

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, zaradi česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči zaradi zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

ska zabava. Planinci, planinke ter prijatelji naših prelepih planin, pohitite dne 3. septembra na znameniti obmejni Plešivec v velikem številu! Ne bo vam žal, zakaj vsaj za nekaj uric se boste otresli morečih dnevnih skrbi, nadihali se boste osvežujočega gorskega zraka, navžili edinstvenega razgleda daleč naokoli, v prijetni družbi planinskih tovarišev pa se boste razvedrili tako, da se boste vračali na dom z zadovoljstvom v srcu ter okrepani duševno in telesno. Na svidenje!

Muta. V naši župnijski cerkvi je začel priznani mojster Al. Zoratti, pozlatar iz Maribora, obnavljati oltarje. Vsak pameten človek mora na hišo božjo misliti in sklepiti, da je prenovitev radi črkvosti lesenih oltarjev, ki so bili pod župnikom Repičem l. 1689. postavljeni, nujno potrebna. Banovinski spomeniški referent je kot strokovnjak oltarje pregledal in svetoval, naj se ne čaka, temveč v kratkem času to delo pred drugimi izvrši. Zakaj laže je staro ohraniti, kakor novo postaviti. Zato imamo mi kot farani dolžnost, da upoštevamo skrb in trud našega župnika, da se ne boji žrtev za tako veliko obnovitveno delo. Tujci, ki prihajajo sem, izrekajo priznanje, češ da je cerkev znotraj lepa, četudi še ni nič slišati, da bi kateri podjetnik prevzel napravo novega stolpa, ki ga je strela l. 1936. pokončala. Istega leta je bila cerkev poslikana; stare orgle, ki so jih pri Sv. Križu kot nerabne dali ven in žal na Muti sprejeli na kor, so bile popolnoma odpovedale. Naš priznani mojster Fr. Jenko iz št. Vida nad Ljubljano jih je na novo uredil in uglasil; letos pa so zopet odrekle svojo službo. Posrečilo se je poklicanemu domačinu Marku Lauku, mizarju in uglaševalcu podeželskih orgel, da je po tridnevnem trudu in delu orgle zvesto uredil in popravil, obnovil nekaj pokvarjenih piščalk in uglasil. Upati je, da bodo vsaj dotlej služile, dokler ne pristopimo na pomoč vsi, ki vemo ceniti lepo petje in glasbo, da se posreči — upamo — že drugo leto postaviti namesto dosedanjih nove orgle, ki so preračunane na 60 tisoč din; cerkev bo dobila tako potreben instrument, ki bo Bogu v čast, faranom pa v veselje in ponos.

Poljski zunanji minister Beck

Poljska obramba napram letalom

Profesor Burckhardt, komisar Društva narodov v svobodnem mestu Gdansk

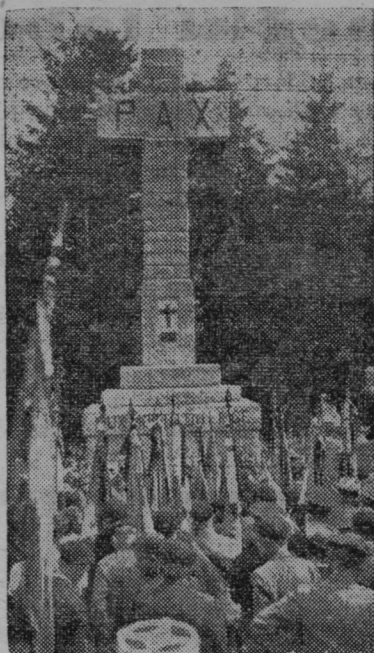

Ruše. »Ruška nedelja« bo letos v nedeljo po Mali Gospojnici, to je dne 10. septembra. Razveseljiva novost za vse romarje bo, da jih letos ne bodo več motile nesrečne razpoke na oboku in poškodbe na slikah; vse se je letos lepo popravilo in obnovilo, tako da je cerkev zopet dostojen dom Marije. Do romarskega shoda dobijo Ruše tudi falko elektriko in bodo obiskovalci uživali že dobrote nove razsvetljave. Romarske slovesnosti se pričnejo v soboto opoldne, ko pridejo procesije iz Slov. goric. Ob 14 bo procesija na Kalvarijo; ob 15 začetek spovedovanja. Ob 18 večerna pridiga s slovesnimi večernicami, nato rimska procesija z lučicami okrog cerkve. V nedeljo prva maša s skupnim sv. obhajilom ob pol 5. Obhajalo se bo pri obhajilni mizi in pri stopnici sredi cerkve, da se verniki lahko razvrstijo. Ob 6 bo prvo slovesno sv. opravilo in darovanje za cerkvene potrebe, nato blagoslavljanje rožnih cencev in romarskih spominov. Tihe maše bodo potem ob pol 8, 8 in 9; ob 10 bo drugo slovesno sv. opravilo. Popoldne ob 3 bodo večernice. Vlakov je dovolj na razpolago iz Maribora in s koroške strani.

Sv. Jurij v Slov. gor. V nedeljo, 6. avgusta, smo imeli gasilski praznik. Naša požrtvovalna gasilska četa je blagoslovila motorno brizgalno. Ob tej priliki nas je obiskal tudi naš priljubljeni narodni poslanec g. špindler, ki je imel primeren govor. Na praznik Marijinega vnebovzeta pa je bila blagoslovitev Roškaričeve kapelice v Gasteraju. Največji naš praznik pa je bila sredo, 23. avgusta, ko nas je obiskal kitajski škof Damijan Čeng. velik prijatelj nas Slovencev. Sprejem je bil nad vse pristrčen. Sprejeli so ga: fantovski odsek, dekliški krožek Marijine družbe z zastavami, otroci, Marijin vrtec in gasilska četa ter velika množica ljudstva. Prevzvišenemu je najprej govoril g. svetnik Rosina, g. župan Roškar, načelnik gasilcev g. Mulec, fant v kroju ter mladenka, ki je prevzvišenemu podala krasen šopek. Šopek mu je podala tudi deklica iz Marijinega vrtca.

Gor. Radgona. Svoječasno smo že poročali, da se pod vodstvom ing. Kregarja iz Ljubljane pred farno cerkvijo v Gor. Radgoni vrši modernizacija prostora, kamor pride postavljen spomenik padlim žrtvam, ki so se tu ob severni meji prostovoljno postavile v bran za manifestacijo slovenske misli, ki je težila v prostost neodvisnosti od tujčeve nadoblasti, v svobodo. Proračun za izvedbo tega načrta je ogromen za današnje razmere in nam ga bo le s pomočjo osebnih žrtev, s tem, da materielno in gmotno podpremo to akcijo, možno izvesti. Dela za izvedbo tega načrta so v polnem teku. Vendar so dosedanja darovi le malenkostna pomoč nasproti splošnim težavam za postavitev spomenika in potrebno modernizacijo prostora. Tem potom se ponovno obračamo na slovensko javnost s prošnjo, da prispeva k temu po svojih močeh, saj bo ta spomenik v ponos in odliko ne samo naši obmejni Gor. Radgoni, temveč vse slovenske javnosti. Denarne prispevke sprejema Odbor za postavitev spomenika padlim junakom Majstrovih borcev v Gor. Radgoni potom čekovne številke 14.142.

Hoče. V nedeljo, 27. avgusta je obhajal naš rojak iz Rogoze, veleč. g. Karol Malajner, župnik pri Sv. Florijanu pri Rogatcu, 40 letnico nove sv. maše. Dasi je 40 let deloval na raznih krajih širne naše škofije, vendar ni pozabil na svojo rojstno faro. Rad prihaja semkaj, kar nas zelo veseli. Pred 10 leti je slavil v svoji krstni cerkvi 30 letnico mašništva, želimo mu in prosimo Boga, da bi še tudi 50 in 60 letnico obhajal zdrav in čvrst. Na mnoga leta. — Prvo septembrsko ali Angelsko nedeljo (3. sept.) pa bomo imeli slovesnost blagoslovitve novega zvona za

V Alzaciji so odkrili spomenik vojnim žrtvam kot spomin na prvi poraz francoske pehote v svetovni vojni

smrtno uro. Tudi tega je avstrijski pohlep porab iz zvonika, zdaj bo tudi to mesto zasedel novi zvon, ki bo sicer manjši od 4 dosedanjih, a bo imel posebno nalogo, da se bo oglašal, kadar kdo težko umira ali takoj po smrti. V soboto popoldne ob 5. uri bo slovesen sprejem, ko ga bodo pripeljali iz račke tovarne, v nedeljo ob 10 dop. pa bo slovesna služba božja, potem pa blagoslovitev zvona, nakar se bo dvignil na svoj prostor pri najvišjih linah v zvoniku.

Laporje. Posestniku Černejšku v Leviču je že spet pogorelo gospodarsko poslopje. — Graditev ceste s Križnega vrha v Laporje ne pride več nikamor naprej. Napravite nam jo vendar že enkrat.

Zavrč. Malokdaj se oglasimo, a sedaj nas veže dolžnost, da napišemo par vrstic. Pred nekaj dnevi je obhajal v ožjem krogu svoje družine 60 letnico rojstva g. Budigam Ivan, poštar, posestnik in javni delavec v Zavrču. Celo življenje ga diči dve lepi lastnosti, namreč skromnost in ponižnost. Radi teh vrlin je postal jubilar že mlad župan občine Jurski vrh. On in rajni g. Vesenjaka sta se borila proti nemškemu navalu s strani Ptuja. G. Vesenjaka in g. Budigam sta

vzdignila narodno zavest. Tudi v Jugoslaviji je ostal celi čas na svojem mestu in je bil predsednik lepih zavrčkih domov. Vsakemu je z dobro besedo in poukom pomagal v stiski. Tudi oblast ga ni pozabila. Bil je odlikovan z redom sv. Save. Mi mu pa kot hvaležni občani želimo zdravja. Bil je in naj nam bo dober svetovalec, saj je zajemal vse, kar je mogel komu svetovati, iz »Slov. gospodarja« in rad sam povdarja, da mu je »Gospodar« politični katekizem.

Braslovče. Nabiranje hmelja je v polnem teku. Cela dolina odmeva veselega petja pridnih obiralcov, vesele se pa tudi gospodarji z upanjem na lepo ceno. Da so pa tudi med obiranci razni pretepači, priča slučaj iz Orle vasi. Posestnik Povše Lovro je šel zvečer preganjat tatove, ki so mu kradli hruške, pa so ga napadli in zbili do nezvesti. V zadnjem času smo imeli tu dva požara. Gorelo je v Malih Braslovčah pri posestnici Čulk Ani, kateri je zažgala strela, in v Presarju pri Pergerju, kjer je izbruhnil ogenj radi preveč kurjene peči v hmeljski sušilnici.

Galicija pri Celju. Sadna letina bo, kakor se kaže, še precej dobra, zlasti so prav obilno obrodile hruške, slive in češnje. Le žal, da je cena tako zelo nizka. Ozimna žita že dolgo niso tako lepo obrodila kakor letos. Posebno lepo se je namlatila pšenica. Koruza in krompir, ta dva glavna pridelka našega kmeta, pa bosta zelo slaba zaradi velike suše. Začelo se je obiranje hmelja, ki je velik vir gospodarskih dohodkov. Radovedni smo, kakšna bo kaj cena. Nekateri pravijo, da bo po 50, drugi že, da bo po 80 din kg, kar pa najbrž ne bo res. — V Ločki bodo odprli v kratkem nov rudnik, družba, lastnica novega rudnika, ki jo je ustanovil celjski veleindustrialec gospod Westen, je prijavljena pod imenom »Pirit« d. d. Zaenkrat je zaposlenih le 30 delavcev. — Po tragični smrti pismonoše g. Jožeta Uranjeka smo bili 14 dni brez redne dostavitve pošte. Sedaj pa je podeljena služba poštarja tukajšnjemu domačinu g. Jožetu Podpečanu iz Zavrha. — Občinska cesta Lopata—Galicija bo menda ostala kar naprej »glas vpijočega v puščavi«. Kdaj bomo le dočakali našo novo cesto.

Stoprce pri Rogatcu. 3. septembra t. l. se bo tukaj slovesno obhajala Angelska nedelja z dvojno božjo službo. Tudi sosedni so vljudno vabljeni.

Koprivnica pri Rajhenburgu. Naša fara je zadnje dni izgubila zopet eno vneto delavko na prosvetnem in verskem polju. Lansko jesen sta zapustila Koprivnico šolski upravitelj Frece in njegova žena Justina, ki ni bila samo vzorna učiteljica, temveč tudi navdušena cerkvena pevka. Nekako pred 14 leti je priromala v Koprivnico kot učiteljica gospodična Alojzija Delago. Takrat pač ni mislila, da bo tako vrsto let uživala idilo koprivniške doline in delila z ljudstvom veselje in trpljenje. Čeprav ji je tekla zibel v Polhovgradu v odlični hiši, se je z vso dušo in vsem srcem vživela v preprostost in težave podeželja. Vrasla je v kraj tako, da se je z njim za zmiraj zvezala: moža si je izbrala iz znane kmečke družine Ašičev v Jerič-dolu. Udejstvovala se je tudi izven šole: pri Prosv. društvu in na koro v cerkvi. Farani bodo vsako nedeljo čutili, da ni več nje, da bi njen glas polnil božji hram med svetim opravilom. Otroke v šoli je vzgajala strogo, a strogost je blažila s pesmijo. Njeni otroci znajo peti — pobožne in narodne

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne dijetne. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Za 75 letnico obstoja mednarodnega Rdečega križa je izdala švica jubilejno znamko, katero vidimo na sliki

Slovenjegoriški kmečki tabor

Slovensko delovno ljudstvo med Dravo in Muro ter preko Mure ima svoj zbor, manifestacijo stanovskega in narodnega prepričanja in državljanske zavesti na svojem taboru pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v nedeljo, dne 3. septembra 1939.

Spored: Od 8. do pol 9. ure: Zbiranje udeležencev v parku ob Čmureški cesti. Ob pol 9. uri: Sprevod skozi trg na taborno mesto pri »Narodnem domu«. Ob 9. uri: Cerkvni govor. Govori č. g. dekan Fran Sal. Gomilšek. Ob pol 10. uri: Sv. maša z ljudskim petjem. Ob 10. uri: Blagoslovitev prapora MKZ Sv. Lenart v Sl.

gor. Ob pol 11. uri: Ljudsko zborovanje. Govorijo: zastopnik vlade, zastopniki KZ in drugih organizacij. Ob 14. uri: Ljudska igra »Slovenskega kmeta povest« na prostem s petjem in godbo.

*

Podružnica Zveze absolventov kmetijskih šol pri Sv. Lenartu v Slov. gor. vabi vse tovariše absolvente kmetijskih šol iz Slov. goric, da se dne 3. septembra 1939 udeležijo kmečko stanovskega tabora, ki se bo vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Zbirališče absolventov bo pri »Narodnem domu« ob pol 9. uri.

pesmi. Če bodo marsikaj iz šole pozabili, pesmi v srcih jim bodo živele. Kadar jih bodo zapeli, bodo vrele iz src kot hvaležen spomin dobri vzgojiteljici. Vsi želimo gospe Ašičevi sreče in veselja v rodnem kraju in jo vabimo, da nas še obišče. — Na naši šoli imamo sedaj samo tri učne moči, čeprav je šola petrazredna in vsi razredi prenapolnjeni. Že preteklo leto so morale tri učiteljice delati prenaporno, dokler ni proti koncu šol. leta prišel g. Strnad kot novi šol. upravitelj. Oblast naj bi vsaj letos uredila tako, da bi bil pouk normalen in da bi učiteljstvo ne bilo preobloženo z delom.

Laško. Letos imamo v laškem okraju sadno letino, kot je bila v letih 1935 in 1937. Obrodilo je koščicasto sadje in hruške, izmed jabolk — tega drevja je največ v okraju — pa le nekatere vrste. Letos bo za izvoz iz okraja manj sadja na razpolago kot je bilo v zgoraj omenjenih letih. Z veliko vneto se širi tudi propaganda za sušenje sadja. Namesto starih »ferjač«, kjer smo nekda sušili v dimu sadje in lan, se gradijo le-to umetne sušilnice. Sadjarske podružnice na Dolu pri Hrašniku, Sv. Marjeti, v Rečici in v Laškem so že nekatere zgradile, nekatere pa sedaj gradijo umetne sušilnice. Pohvalno moramo

omeniti, da žganjekuha v našem okraju ni posebno razširjena, pač pa ljudje več dajo na pravo dobroga sadjevca, kateri se da tudi dobro prodati, kar smo videli letos. Posušeno sadje pa ima važno vlogo tudi za prehrano ljudi. Danes, ko izvozna družba za pšenico drži cene pšenice tako visoko, da ljudje dostikrat ne morejo kupiti moke za kruh, bodo morali to nadomestiti s sadjem.

Razbor pri Zidanem mostu. Na Cirilovo nedeljo smo imeli na gori Lisci blagoslovitev planske kapelice, ki je posvečena Materi čistega spočetja. Posebno skrb so posvečali postaviti te kapelice bivši razbojški učitelj g. Blaž Jurko, gg. župnika Pretnar ter Pavlič in pa SPD. Kakor je razvidno iz nekaterih podatkov, se bo v kratkem izvršila elektrifikacija na progi Kompolje—Razbor. Toda nekateri kmetje se temu upirajo. Kmetje, imejte vendar pamet, saj to bo vendar napredek za naš kraj.

Zabukovje. V nedeljo, 3. septembra, bomo pri podružnici Sv. Jurija v Trnovcu ob pol desetih blagoslovili nov bronast zvon in ga dvignili v zvonik. Vabimo na to slovesnost tudi sosedje. Potem bo procesija s sv. Rešnjim Telesom in sv. maša.

Poslednje vesti

Položaj pred zaključkom lista

Nemčija, Poljska, Francija in Anglija so pripravljene, da z orožjem odločijo: Ali bosta v Evropi odločevala za bodoče Hitler in Mussolini, ali pa demokratične države. Pred izbruhom sovražnosti zahteva Nemčija zase Gdansk in tako zvan poljski koridor. Poljaki v zvezi z Anglijo ter Francijo odklanjajo ti dve nemški zahtevi. Papežev in Rooseveltovo mirovno posredovanje ni zadelo na pravi odmev pri Hitlerju. Zadnji in najbrž odločilni posredovalec za mirno poravnavo je Mussolini, ki zastavlja pri Hitlerju ves svoj vpliv, da bi preprečil največjo evropsko vojno nesrečo.

Japonska vlada odstopila

Posledica najnovejše nenapadne zveze med Nemčijo in Rusijo je odstop japonske vlade, kakor se je v zadnjem času poleg že davno sklenjene protikomunistične zveze v Nemčiji ter Italiji zavzemala za sklenitev vojaške pogodbe z omenjenima velesilama. Ker je Nemčija uskočila pod Stalinov komunistični klobuk, je zgubil vsak pomen protikomunistični blok in sploh nadaljevanje pobratimske zunanje politike Japoncev z Nemci in Italijani. Nujna posledica najnovejših zunanje-političnih dogodkov je odstop celotne japonske vlade pod predsedstvom Hiramune. Japonski cesar je poveril sestavo nove vlade generalu Abeju, svojemu vrhovnemu vojaškemu svetovalcu.

*

Domače novice

Obmejni promet z Nemčijo. Med našo državo in Nemčijo je bil 23. VIII. ukinjen doslej redni

V nedeljo, 10. septembra 1939, je

V ŠOŠTANJU

VELIK NARODNI TABOR

Vsi Slovenci vabljeni!

železniški promet. Ker potrebuje Nemčija lokomotive in vagone za prevoz vojaštva in vojnih potrebščin, obratujejo zaenkrat samo krajevni vlaki med Mariborom in Gradcem, in sicer dva osebna ter en brzi. Ukinjeni so vsi nemški tranzitni vagoni pri brzih vlakih, ki so poprej vozili v vsa bolj pomembna mesta naše države in v Italijo. Ukinjeni so vsi tovorni vlaki razen dveh, ki prevažata iz naše države v Nemčijo živo in zaklano živino.

Huda požarna nesreča. V noči na zadnji ponedeljek je ogenj uničil v Razvanju pri Mariboru 200.000 din vredno gospodarsko poslopje posestniku Rotu.

Električni tok ubil delavca. V Trbovljah je ubil električni tok 20 letnega ključavničarja Ivana Podlogarja iz Zagorja ob Savi.

Zlatarski pomočnik smrtno ponesrečil. Na cesti med Sv. Lovrencem na Dravskem polju in Hajdino je zdrknil z avtomobilom v obcestni jarek Martin Mordej, zlatarski pomočnik tvrde Almoslehner iz Celja. Pri prekuju je pritisnil avto Mordeja ob tla in mu je povzročil tako hude poškodbe, da jim je podlegel po prevozu v celjsko bolnišnico.

Podlegel poškodbi. V Oplotnici pri Slov. Konjicah je bil v pretepu zaboden z nožem 25 letni Janez Vetrli iz Gorice. Zabodeni je podlegel poškodbi kmalu po prevozu v mariborsko bolnišnico.

Smrtna prometna nesreča. 30 letna tovarniška delavka Terezija Gozdnik iz Trnovelji pri Celju je zadela s kolesom v sprednjo stran z opeko naloženega dvovprežnega voza tako nesrečno, da je obležala po trčenju nezavestna in je po prevozu v celjsko bolnišnico podlegla poškodbi.

Društvene vesti

Rače. Dramatski odsek »Prosvetnega društva« v Račah uprizori v soboto, dne 2. septembra in v nedeljo, dne 3. sept. 1939 v grajskem parku na prostem jako lepo narodno igro »Deseti brat«.

Dopisi

Sv. Ana v Slov. gor. Kot smo že v zadnji številki »Slov gospodarja« poročali, bo v nedeljo, 10. septembra t. l., velik narodno-gasilski tabor, združen s proslavo 20 letnice Jugoslavije. Priprave za omenjeni tabor se razvijajo z vso živahnostjo in je upati na uspešno izvedbo.

Sv. Jurij v Slov. gor. Izredno slovesnost je doživela naša župnija s tem, da jo je obiskal mons. Čeng, kitajski škof. Praznično odeta je župnija sprejela visokega gosta. V pozdrav so mu bile izrečene v latinskem jeziku besede č. g. svetnika Bosine; zatem so ga pozdravili g. župan, FO in DK, gasilci in otroci. V nepozabnem spominu bo vsem, ki so prišli pozdravit visokega kneza iz sončnega vzhoda, njegov apostolsko skromen nastop. Sreča in veselje sta mu sijala iz obraza, ko se je škof zahvaljeval za vso iskazano ljubezen. Med sv. daritvijo je spregovoril njegov spremljevalec dr. Zamjen o velikem misijonarskem poslanstvu, katoličanov današnjega veka. Za globoke, do srca segajoče besede smo mu vsi hvaležni. V velikem številu so farani pristopili h Gospodovi mizi in darovali sv. obhajilo za misijone. Sveta tišina je zajela nabito polno cerkev, ko je Prevzvišeni v kitajskem jeziku molil. Nato se je vsa cerkev udeležila darovanja za misijone. Eden glavnih povodov, da je prišel Prevzvišeni v našo župnijo, pa je bil obisk spoštovane družine Parjošev v Žitnicah. Številno krščansko družino je Bog visoko odlikoval, kajti iz te družine sta dve oč. sestri, katerih ena, s. Konstantina, deluje na Kitajskem v misijonu monsig. Čenga. Oče, mati, brat in sestre s sorodniki so sprejeli z največjo prisrčnostjo onega, ki jim je osebno prinesel pozdrave lastne hčerke. Prirejane je bil visokemu gostu cel sprejem in pozdrav v francoskem jeziku. Ljubeznivi knez se je prijazno sklanjal k očetu in materi, bratu in sestram s. Konstantine in jim izročal pozdrave. Ves čas obiska je bil med domačini, g. svetnikom in duhovniki sosednjih župnij vesel in prijazno razpoložen.

Prostovoljna gasilska četa Gajovci pri Sv. Marjeti niže Ptuj priredi svojo letno veselico na vrtu tov. Jožeta Rižnarja v Gajovcih nepreklicno na Malo gospojnico ali Malo mašo dne 8. septembra t. l. ob 3. uri popoldne.

Sv. Barbara v Haložah. V nedeljo sta bila poročena v kapeli pri Sv. Katarini Jurcec Janez, posestnik iz Gruškoveca in gdč. Zavec Jozefa iz Paradiža, dosedanja prednica dekliške Marijine družbe. Ženin je bil vedno v katoliških vrstah. Nevesta je bila vnetá društvena sodelavka. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova in družinske sreče!

Sv. Sebeščan v Slovenski krajini. Imeli smo tudi mi srečo in čast, da nas je obiskal kitajski škof g. Čeng. V naši župnijski cerkvi je maševal, to je v cerkvi, kjer je bil krščen naš misijonar g. Jožef Kerec, škofov pomočnik in sedaj njegov namestnik. Dal nam je tudi škofovski blagoslov. Po sveti maši je bil gost našega župnika. Za spomin je v župnijsko kroniko zapisal nekaj besed v kitajščini. Z njim so še prišli njegov tajnik dr. Zamjen, ravnatelj gimnazije g. Zobec z gospo, ravnatelj Martinišča Vogrin, dekan Krantz, sreski načelnik dr. Bratina, župnika Vojkovič in Horvat, katehet Šoštarec, načelnikova gospa, notar Ponešek, nadzornik Antauer, kaplan Lanjšček itd. Vsi ti so odšli pozneje s škofom na dom našega misijonarja Kereca in bili gostje misijonarjevega brata Franca, šefa Borze dela.

Razstava živine v Slov. Bistrici

Zivinorejsko selekcijsko društvo v Slovenski Bistrici priredi dne 8. septembra enodnevno razstavo mlade živine bele ali pšenične barve, ki mora imeti rumene parklje, roge in smrčke. Živina (do starosti 2 let) bo razstavljena od 8. do 14. ure na sejmišču v Slovenski Bistrici. Razstavljalci morajo za razstavo sposobne živali prijaviti najpozneje do 3. septembra selekcijskemu društvu v Slovenski Bistrici. Živino bo ocenila posebna komisija, ki bo podeljevala priznanja in diplome.

Kmečka trgovina

Prodaja grozdja in sadja

Po poročilu Privilegirane izvozne družbe v Beogradu, je v plačilnem prometu za izvoz svežega grozdja v Nemčijo določena vsota 500.000 mark. Omenjena družba je za grozdje določila sledeče cene: 26 mark za smederejsko in 22 mark za razne zgodnje vrste za 100 kg brutto, za netto v zabojih po 15 kg franko jugoslovansko-nemška meja s povzvišanjem 1.50 marke franko madžarsko-nemška meja.

V svrhu pospeševanja izvoza svežega grozdja razpisuje družba izvozna premijo 25 din za 100 kilogramov v dobi do 31. decembra 1939. Izvozniki morajo upoštevati to premijo pri izvoznih kalkulacijah, da bi tudi v odkupni ceni prišla premija do izraza v korist proizvajalnikov.

Svežih češpljev se bo lahko prodalo v Nemčijo v celoti 160.840 met. stotov. Sveže češplje — v glavnem sorta požegača — se bodo plačevale po 14 mark za 100 kg, postavljeno na jugoslovansko-nemško mejo. V našem denarju, računajoč marko po 14.30 din, bi bile sveže češplje po 2 din kilogram, postavljene na mejo.

Prizad nadalje sporoča, da je za izvoz svežih nepakiranih jabolk v Nemčijo v plačilnem prometu med Nemčijo in Jugoslavijo določena vsota 500.000 mark. Na žalost so pa nemška oblastva znižala ceno za nepakirana sveža jabolka od prejšnjih 20 mark na 15 mark za 100 kg, postavljeno na jugoslovansko-nemško mejo. Znižanje cene je v glavnem povzročila kakovost prejšnjih pošiljk, ki kupcev (namreč nemških) ni zadovoljila. Prizad daje tudi za nepakirana jabolka izvoznikom za vsakih 100 kg izvoženih jabolk v nemško carinsko področje 25 din nagrade. Kljub znižani ceni za 5 mark še izvoznik vedno prejme (če računamo marko po 14.30 din) na meji (prištevisi nagrado) za kilogram nepakiranih jabolk 2.39 din. Prizad pa prepoveduje po gornji ceni prodajati jabolka v Nemčijo po 24. septembru.

Cene hmelja

kažejo zelo ugodno. Hmelj je lep, pridelka bo pa manj. V okolici Zalc se hmelj že kupuje. Kupujejo se manjše količine (vzorci), kakor se to vrši vsako leto. Prodanih je bilo par bal, in sicer po 36 do 40 din kg. Pravijo pa, da ta cena še ni merodajna, kajti prava cena se pokaže šele pri nakupu večjih množin. Vse pa kaže, da bo cena še višja, nikakor pa ne bo nižja, kot je zgoraj navedena. Prava in glavna kupčija s hmeljem se pa prične okoli 1. septembra.

Kupčija z lesom

Na mednarodnem lesnem trgu je tendenca cene lesu dvigajoča, vendar presenečenja niso izključena. Kaže na to, da bi bili lesni trgovci zadovoljni, če na lesnem trgu nastane kratak odmor, da bi bil potem trg bolj pregleden. V mesecu juniju in juliju so cene za rezan les iglavcev prav zelo poskočile. To pa ima za posledico dvig cen okroglega lesa. V Franciji v zadnjem času razpravljajo in naglašajo, da bodo najbrž cene lesu zaradi oboroževanja zelo poskočile. Za lesno gospodarstvo je pred kratkim sklenjena trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Italijo zelo ugodna. Jugoslavija je po njej na italijanskem lesnem trgu dobila skoraj monopolni položaj, kar znači, da smo zavzeli skoraj ves italijanski lesni trg. Na lesni trg pa vplivajo zelo močno vojne skrbi. Lesni izvozniki zato kljub ugodnostim in dobrim cenam le nekam čakajo in nič kaj veliko ne trgujejo.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 3.75—4.75 din, poldebili 3—3.75 din, plemenski 4.25—5.25 din, Ptuj 3 do 4.50 din, Vače 5 din, Ljubljana prvovrstni 5.50 do 6 din, drugovrstni 4—5 din, Novo mesto prvovrstni 5—6 din, drugovrstni 4.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3—4.25 din, Ptuj 3—4 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 3.50—4.50 din, plemenske 3.50—4.75 din, klobasarice 2—2.75 din, molzne 4—5 din, breje 3.50—4.50 din, Ptuj 2—4 din, Ljubljana 3.50—4.50 din, Novo mesto 3 do 4 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3.75—4.75 din, Ptuj 3.25 do 4.50 din, Ljubljana prvovrstne 5.50—6 din, ostale 4—5 din, Novo mesto 4.50—5.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Ptuj 4.50 din, Ljubljana prvovrstna 6.50—7 din, drugovrstna 6 din, Novo mesto 5.50—6 din kg žive teže.

Konji

Ptuj lepi do 4500 din komad, žrebeta pa do 2000 din komad.

Svinje

Plemenske svinje so na mariborskem sejmu imele skoraj isto ceno, kot smo poročali zadnjič, v Ptuj so pa bili 6—12 tednov stari prasci po 90—200 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7.50—8 din, Ljubljana 8—9 din, Novo mesto 8 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ljubljana 9—9.50 din, Novo mesto 9 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Prizad je nakupil že 30.000 vagonov pšenice, in sicer po nespremenjeni ceni 165 din za 100 kg. Domača cena koruze je pa narasla na 120—122 din, kupuje pa se ponekod po 150 do 160 din za 100 kg. Na trgu v Mariboru je bila pšenica po 175, rž po 150, ječmen 150, koruza 125—150, oves 100, proso 175, ajda 150, fižol 250—350, krompir 75—175 din; na trgu v Ljubljani pa pšenica 190—200, ječmen 195—220, rž 195—200, oves 195—230, koruza 165—185, krompir 100—125 din.

Krma. Seno Maribor sladko 90—100 din, kislo 65—75 din, Ptuj 90 din, Ljubljana 60—80 din, Novo mesto 80—100 din 100 kg. Slama Maribor 40—45 din, Trbovlje 25 din, Ptuj 25 din, Ljubljana 50 din, Novo mesto 25 din 100 kg.

Drva. Novo mesto 60 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano vino pri vinogradnikih v mariborski okolici 4—5 din, v novomeški oko-

BATERIJE CROATIA

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB, KOTURAŠKA 69

lici pa 3.50 din, 4 din do 5 din liter. Finejšje sortirano vino pri vinogradnikih v mariborski okolici 6—7 din liter, v novomeški okolici pa prav tako 6—7 din liter.

Sadje. Na trgu v Mariboru se prodaja kg jabolk po 2—5 din, hruške 2.50—5 din, breskve 4—12 din, grozdje 5—10 din; liter borovnic 1.50 do 2 din, malin 4 din. Zelo poceni je sadje na trgu v Varaždinu, kjer dobiš za 1 din 20—25 lepih breskev, hrušk in sliv pa toliko, da si z 1 dinarjem napolniš vse žep. Okolica Varaždina je namreč zelo obložena s sadjem.

Sejmi

4. septembra živinski: Ormož, Slovenj Gradec, Vuhred, Murska Sobota; živinski in kramarski: Bogojina, Mozirje — 5. septembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj, Sv. Lenart v Slov. goricih — 7. septembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Laško (Sv. Krištof), Sv. Peter pod Sv. gorami, Vojsnik — 9. septembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Turnišče, Apače.

★

Razgovori z našimi naročniki

Odbita prošnja za obrt brez stalnega poslovališča. R. Š. D. Zaposlili ste za dovolitev za izvrševanje fotografske obrti brez stalnega poslovališča, pa vam obrtna oblast dovolitve ni podelila iz razloga, ker da se po § 176. obrtnega zakona ter po členu 2. odst. 1. pravilnika o izvrševanju rokodelstva brez stalnega poslovališča s takim načinom izvrševanja rokodelstva ne sme baviti oseba, ki že poseduje dva druga obrta. Vprašate, ali je ta odločba res v skladu s citiranim zakonom in pravilnikom. — Navedena odločba je res v zakonu utemeljena. Ni niti predpisano, da se dovolitve za izvrševanje rokodelstva brez stalnega poslovališča ne sme dati osebam, ki imajo pooblastitev za izvrševanje dveh obrtov, marveč zadošča za odklonitev že posest pooblastila za izvrševanje enega samega obrta. Glavni pogoj za dovolitev izvrševanja rokodelstva brez stalnega poslovališča je namreč ta, da je prosilec invalid, odnosno da ni sposoben se na kak drug način preživljati. Slednje se pa ne more trditi o osebi, ki že izvršuje kako obrt, odnosno ima pooblastitev za njeno izvrševanje.

Dota — posojilo. N. N. Bivate v inozemstvu, v Jugoslaviji imate posestvo in želite dobiti posojilo od kakega našega denarnega zavoda, ker morate tukaj izplačati doto. — Prošnjo vložite na Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru, Gosposka ulica. Priložiti ji morate svojo posestno polo in zavarovalno polico (glede posestva). Ako posestvo ne leži v okolju mariborskega sodišča, morate priložiti tudi zemljiško-knjižni izveček. Posojilo dobite proti plačilu 8% obresti ter vračila v treh do štirih letih, pa se vam bo rok vračila predvidoma podaljšal. Ako želite posojilo proti poroštvu, morate navesti, kako imovino posedujete poroki ter imovino izkazati na način, kakor smo zgoraj navedli.

Prisilna delavnica. Sv. T. A. F. Imate 20 let staro deklico, ki noče delati, nemoralno živi, zapravlja in podobno. Vprašate, ali bi jo lahko spravili v prisilno delavnico. — Obstojta sicer prisilna delavnica za starejše mladoletnice (to je od 15 do 20 let stara dekleta) v Stari Gradiški, a ta sprejema dekleta le na temelju odredbe sodišča, odnosno ministrstva pravde. Isto velja za prisilno delavnico za polnoletne ženske v Begunjah. Žal ni primernega zavoda, kamor bi mogli spraviti navedeno dekle. Morda bi jo sprejele sestre v zavodu sv. Terezike v Vidmu-Dobrépoljah. Sicer pa, koga pa bo ubogala, ako noče očeta? Ali ni nevarnosti, da iz zavoda pobegne, ko se je zapreti ne sme?

Pogoji za sprejem med redne člane Slovenskega planinskega društva. G. M. Na razna pri-

govarjanja ste pristopili k navedenemu društvu, plačali vpisnino in članarino ter dobili že člansko izkaznico, sedaj pa zahteva odbor društva na predlog nekaterih odbornikov, katerim niste ljubili, da podaste izjavo, da ste slovanske narodnosti, češ da sicer ne morete biti sprejeti kot redni član. Vi ste zvest jugoslovanski državljani, v Jugoslaviji rojeni, že dolga leta naš naročnik, Vaši pradedje pa izvirajo iz Bavarske. Slišali ste, da celo tuji državljani lahko pristopijo k Slov. plan. društvu. — Slov. plan. društvo ima redne in izredne člane. Redni člani morejo biti res le svojepravne osebe slovanske narodnosti. Izredni člani pa smejo biti osebe neslovanske narodnosti. Redne in izredne člane sprejemajo odbori. Ako se sprejem odkloni, ni treba navajati razlogov. Vsak član dobi izkaznico. Vsi člani — tudi izredni — imajo pravico udeleževati se društvenih shodov, izletov, prireditev. Vsi člani smejo uporabljati vse društvene pripomočke in naprave, posecati društvene knjižnice in razstave, zahajati v društvena zavetišča in uživati olajšave in ugodnosti, ki jih društvo nudi in dosega za svoje člane. Izrednim članom manjka le pravica, udeleževati se lastnih društvenih zborov, na njih postaviti predloge ter glasovati, voliti in voljen biti. — Kot vidite, imate — čeprav bi ne bili redni član — vse ugodnosti, ki jih društvo nudi.

Prošnja na dovolitev skrajšanega roka vojaške službe. P. S. Na zadevno Vaše vprašanje vam žal ne moremo odgovoriti, ker nam niste navedli, ali Vaš oče še živi, koliko so stari, ali so za delo sposobni in koliko neposrednega davka plačuje družina na leto.

Davčna uprava zahteva iste davke vzlic prošnji za odpis zaradi vremenskih nezd. »Naročnik«. Vremenske nezdgo so vam uničile pridelek. Zaposlili ste potom občine za odpis letnega davka in doklad, vzlic temu ste pa dobili od davčne uprave poziv na plačilo istih, odn. celo nekoliko zvišanih davkov kakor doslej. — Temeljem Vaše prošnje uraduje najprej katastrska uprava. Le-ta da najprej po posebni komisiji oceniti nastalo škodo. Komisija sestoji iz uradnika katastrskega urada, ki je predsednik komisije, in iz dveh strokovnjakov-članov pristojne občine. Ta komisija si sama ogleda nastalo škodo na licu mesta, kjer jo tudi oceni. Pri tem ima oseba, ki je bila radi vremenske nezdgo oškodovana, pravico podati eventualne ugovore. O teh ugovorih odloča komisija zvestoma z večino glasov. Ako se predsednik komisije ne strinja z mnenjem članov občine, odloča o stvari katastrska uprava. Na podlagi ugotovitev navedene komisije sestavi katastrska uprava predlog na od-

pis davkov ter ga pošlje vpogled in odobritev finančni direkciji. Finančna direkcija pošlje končno odločbo pristojni davčni upravi. — Kakor vidite, je precej dolga pot, preden pride do odpisa davkov; davčna uprava v Vašem primeru očitno še ni sprejela zadevne odločbe od finančne direkcije in zato pač terja začasno davke v stari višini naprej. Ako boste davke plačali, pozneje pa bi prišla odločba o odpisu, vam bodo zadevni znesek vpisali v dobro. — Iz takega razloga terja davčna uprava zvišane davke, poprašajte pri njej.

Višina desetka od posestva, prevzetega od tete. K. L. Nečak je na posestvu svoje tete delal preko dvajset let kot hlapec in gospodar. Teta mu je to posestvo »izročila po smrti«, pri čemer je bila vrednost posestva določena na 108.000 din in ima nečak nekim daljnim sorodnikom izplačati 22.500 din. — Važno je, ali je posestnica izročila nečaku posestvo temeljem izročilne pogodbe, pri čemer bi naj eventualno stopila pogodba v veljavo šele ob smrti posestnice-izročiteljice, ali pa je morda posestnica napravila testament, v njem določila, naj posestvo dobi nečak in izplača določene zneske sorodnikom ter je bilo posestvo nečaku prisojeno po zapuščinski razpravi od strani Zapuščinskega sodišča. — Ako je bila že med živimi sklenjena med posestnico in nečakom izročilna pogodba, mora nečak plačati državno prenosno takso v višini štirih odstotkov prometne vrednosti posestva ter banovinsko prenosno takso v višini dveh odstotkov navedene vrednosti posestva. Ako je nečak delal na posestvu, ne da bi bil dobil kako plačo v gotovini, in plače v gotovini le radi tega ni dobival, ker mu je posestnica obljubila izročiti posestvo, tedaj naj bo vsekakor v pogodbi navedeno, koliko pritiče nečaku iz naslova plače za vsa leta nazaj in naj se dotična vsota odšteje od vrednosti posestva. Kajti davčna uprava bi sicer utegnila smatrati, da gre za delno daritveno pogodbo, od katere je treba plačati mnogo višjo takso. — Zahtevek na plačilo plače zastara v splošnem v treh letih; v kolikor pa delojemalec morda plače le radi tega ni preje zahteval, ker mu je bilo obljubljeno posestvo, mu pritiče obogatitveni zahtevek, ki zastara šele v 30 letih. Zastaranje se prekine, ako delodajalec po preteku zastaralne dobe ali med njo obljubi plačilo. Rok začne teči od dneva obljube znova. — Ako je nečaku bilo posestvo prisojeno temeljem poslednjevoljne odredbe od zapuščinskega sodišča, bo moral plačati takso za prenos nepremičnin, in sicer v višini treh odstotkov od kosmate vrednosti nepremičnine. Razen tega bo moral plačati dedščinsko takso, ki se računa v odstotkih od čiste vrednosti vse pripadle imovine (nepremične in premične). Pri čisti vrednosti do 2000 din se plača 3½ %, nad 2.000 do 10.000 din se plača 5 %, nad 10.000 do 25.000 din se plača 6½ %, nad 25.000 do 50.000 din se plača 8 %, nad 50.000 do 100.000 din se plača 9½ %, nad 100.000 din do 200.000 din se plača 11 %. — V zapuščinskem postopanju lahko uveljavlja nečak svojo zgoraj omenjeno terjatev kot zapuščinski dolg, ki bo sevé precej zmanjšal čisto vrednost pripadle imovine.

Sezonski delavec ne skrbi za ženo in otroke. M. F. Delavec je odšel v Nemčijo na sezonsko delo, doma pa je pustil ženo in sedem otrok brez sredstev, zaradi česar bi žena rada dobila nekaj od njegovega zaslužka. — Ako zakonski mož noče skrbeti za zakonsko ženo, si mora žena potom tožbe oskrbeti sodno odločbo, da in koliko ji mora mož plačevati mesečne vzdrževalnine. Kar se tiče zakonskih otrok, pa mati kot njih skrbnica lahko od skrbstvenega sodišča nepravdnim potom doseže odločbo, da mora oče plačevati določeno mesečno vzdrževalnino. Temeljem zadevne odločbe bo treba potem voditi izvršbo na očetove prejemke. Natančnejša pojasnila dobite pri pristojnem okrajnem sodišču. Žena in otroci naj si oskrbe uverenje o imovinskem stanju (ubožno spričevalo).

Vžitna pravica glede sadne pijače. A. B. C. Izgovorili ste si »tretji del sadne pijače«. Nasprotnik Vam noče izročiti zadevnega dela žganja, kuhanega iz češpelj, in drugega »tovrstnega« sadja, češ da ne spada k sadni pijači. Tudi pravi, da sme sadje prodajati, ne da bi Vam dal kako odškodnino. — Predvsem je meročajno, kaj sta Vi in nasprotnik razumela pod »sadno pijačo« ob času sklenitve zadevnega dogovora. Ako se takrat o tem nista točneje dogovorila, bo treba pogodbo razlagati tako, kot odgovarja običajem poštenega prometa in bodo izraze eventualno tolmačili izvedenci. Ako Vam pritiče sadna pijača, po našem mnenju nasprotnik ni upravičen sadje prodajati, ne da bi Vas odškodoval, v kolikor bi

bili na tak način prikrajšani na deležu pijače. Na drugi strani v splošnem pod pojem sadna pijača ne štejemo žganja. To velja za žganje, ki se kuha iz sadja, iz katerega se navadno kuha žganje (torej češpelj vsekakor). Ako pa bi morda nasprotnik kuhal žganje iz hrušk ali jabolk, bi Vas moral odškodovati ali pa Vam izročiti tretji del pridobljenega žganja.

Pilotska šola. K. J. Svojega sina, ki je dovršil osnovno šolo s prav. dobrim uspehom, prvega gimnazijskega razreda pa ni izdelal, odn. ima popravni izpit, bi radi spravili v pilotsko šolo »na najlažji način«. — Sedaj je razpisan natečaj za sprejem v zrakoplovno podoficirsko šolo v Novem Sadu in pomorsko zrakoplovno podoficirsko šolo v Divuljah. V prvo se sprejemajo gofenci, ki niso mlajši od 17 let in po možnosti poznajo kako obrt, v drugo ne mlajši od 16 let, ki so se pa učili že vsaj dve leti obrti (za mehanika, ključavničarja ali električarja, ali dve leti obrti v vojno obrtnih šolah). — Ako se zanima za civilno letalstvo, naj se najprej uri v jadrnem letanju. Če bo v tem izurjen, bo imel prednost pri sprejemu v pilotsko šolo aerokluba

v Beogradu. Informacije utegnute dobiti tudi pri g. dr. Rapetu, upravniku letališča v Ljubljani.

Usoda kočarja in setve ob prodaji posestva na dražbi. Z. M. Izdražitelj posestva je prepovedal kočarju-zakupniku kositi seno ter sejati ajdo in repo, čeprav pogodba med kočarjem in prejšnjim posestnikom poteče šele ob sv. Juriju 1940; tudi zahteva višjo najemnino. — Kočar se je dolžan umakniti, odnosno pogodba s prejšnjim posestnikom izgubi veljavo šele po predhodni odpovedi od strani novega lastnika. Rok odpovedi pa velja, kakor je določen po krajevnih običajih, če ni teh, pa kakor je določen v zakonu. S prejšnjim lastnikom dogovorjeni rok ne bo veljal, ker je očitno daljši nego krajevno običajni, vsekakor pa je daljši nego v zakonu določeni. Novi lastnik jamči kočarju-zakupniku za vso škodo, katero mu je krivdoma prizadejal s tem, da mu je preprečil in prepovedal opravila, do katerih bi bil kočar upravičen do izteka gori omenjenega odpovednega roka. Ni se bati, da bi novi lastnik užival protekcijo pri sodišču. Kočar bo gotovo dobil vso sodno pomoč in zaščito, ki mu gre po zakonu.

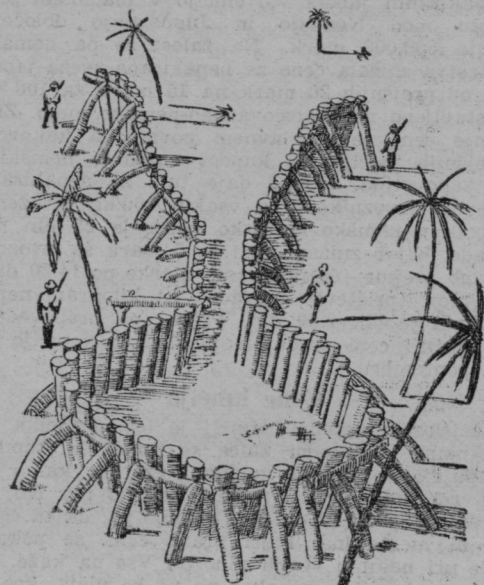
Našim malčkom

KAKO LOVIJO SLONE?

Sloni v cirkusih ali živalskih vrtovih so zelo dobro vzgojeni in so napram ljudem zelo prijazni ter domači. Radi izvršujejo umetnosti, katerih so naučeni, in tudi radi delajo. V svojo bližino pustijo vsakega človeka. Človek bi si niti ne mogel misliti, da je tako krotka žival lahko najbolj divja in nevarna. Lov na slone je najbolj nevaren, kar je sploh lovov.

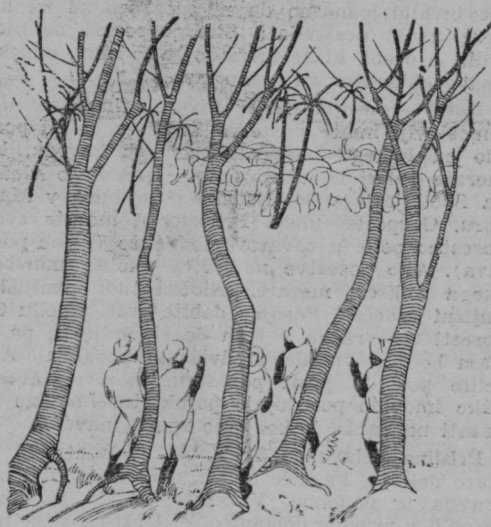
Kako prav za prav napravijo, da ujamemo te debelokožne velikane, kateri razpolagajo z ogromno močjo? Vidite, to je dolgotrajna in nevarna zadeva! V Indiji, kjer je domovina indijskih slonov, lovijo na sledeči način.

Najprej morajo dognati, kje se nahaja čreda slonov, katero potem zasledujejo dolgo časa. Dosti domačinov opazuje čredo, da izvedo, v katerem kraju se mnogo zadržujejo. To zasledovanje in opazovanje traja večkrat mnogo tednov, kajti samo v enem dnevu prehodijo sloni več kilometrov. Ako so opazovalci ugotovili kraj, katerega imajo sloni posebno radi in v katerem se najrajši zadržujejo, potem ob-

biti ograja od zunanje strani dobro podprta in zavarovana, da jo podivjani sloni ne zrušijo. Tudi voda mora biti v pasti, ker vsaka žival potrebuje vodo. Ko je past gotova, dobe priganjači znak, da začno priganjati slone skozi lij v past. Okoli in okoli nastane velik ropot. Sliši se streljanje. Bobni ropočejo in ljudje kričijo na vse pretege. Obenem se pa krog priganjačev vedno bolj oži. V sredini kroga pa se zbira razburjena čreda preplašenih slonov.

(Konec prihodnjic)

kolijo lovci čredo v velikem krogu s priganjači. Pet do šest sto domačinov, oboroženi z baklami ali starimi puškami, straži, da se čreda ne razprši. Ako so se priganjači strnili okrog črede, potem začno napravljati past. Past je velik prostor, ograjen z močnimi hlodi in drevesi. Obstaja pa iz dveh delov, iz pasti same in iz lijaka, kateri končuje v pasti. Seveda mora

Ameriški fant

Gospod vpraša fanta, ki mu čisti čevlje: »Povej mi, na kaj bi najprej mislil, če bi ti jaz dal en dolar. Gotovo na cirkus! Kajne?«

Fant: »O, ne! Najprej bi mislil, da bi se vi radi iznebili ponarejenega novca.«

*

Premeten sodnik

Jože: »Jaz prisežem na to!«

Sodnik (ki je prepričan, da Jože laže): »Pazite! Za krivo prisego pridete najprej v ječo, potem pa v peklo. Dobro premislite! (Šel je k oknu in ga je odprl.) No, in sedaj prisežite!«

Jože (presenečeno): »Gospod sodnik, kaj delate?«

Sodnik: »Okno sem odprl, da ga hudič ne bo strl, ko bo po vas prišel...«

Pomagalo je. Jože ni prisegel.

*

Pojasnil mu je

Inšpektor: »Gospod župan, povejte mi, kako to, da ti otroci bosi skačejo okrog?«

Župan: »Vzrok je pač ta, ker bosi pridejo na svet.«

Nova poštna avtomobilska zveza Ptuj—Slov. gorice

Poštno ravnateljstvo v Ljubljani je otvorilo začetkom leta 1937. poštno potniški avtomobilski promet na progi Ptuj—Haloze, dne 1. septembra t. l. pa ga bo razširilo tudi na progo Ptuj—Slovenske gorice. S tem dnevno bo uvedlo krožne poštne avtomobilske vožnje v dolžini 40.9 km na progi Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk v Slov. gor.—Sv. Andraž v Sl. g.—Juršinci (Sv. Lovrenc v Sl. g.)—Ptuj.

Poštni avtobus bo obratoval dnevno dvakrat. Pri prvi vožnji bo odhajal iz Ptuja ob 6. uri in se vračal v Ptuj ob 7.35 uri; pri drugi vožnji bo odhajal iz Ptuja ob 13.30 uri in se vračal v Ptuj ob 15.05 uri.

Da pa bo vsemu prebivalstvu ob progi omogočeno priti po najkrajši poti v Ptuj in se vrniti po najkrajši poti, se bo spreminjala smer voženj vsak drugi dan (kakor je to pri avtomobilskem prometu v Haloze).

Ob lihih dneh (1, 3, 5 itd.) bo obratoval poštni avtobus pri prvi vožnji v smeri Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk v Sl. g.—Sv. Andraž v Slov. gor.—Juršinci (Sv. Lovrenc v Sl. g.)—Ptuj, pri drugi vožnji pa v smeri Ptuj—Juršinci (Sv. Lovrenc v Sl. g.)—Sv. Andraž v Sl. g.—Sv. Bolfenk v Sl. g.—Sv. Urban—Ptuj.

Ob sodih dneh (2, 4, 6 itd.) bo obratoval pri prvi vožnji v smeri Ptuj—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Sv. Andraž—Sv. Bolfenk—Sv. Urban—Ptuj, pri drugi vožnji pa v smeri Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk—Sv. Andraž—Juršinci (Sv. Lovrenc)—Ptuj.

Na novi avtobusni progi so tele stalne in pogojne postaje: Ptuj-pošta, Ptuj-Florjanski trg, Ptuj-Zupančič, Ptuj-kolodvor, Nova vas-Bračič, Gernci-Steger, Janežovci, Sv. Urban, križišče, Dolič, Svetinci-Desinci, Ločič, Sv. Bolfenk v Sl. g., Trnovska vas, Drbetinci, Sv. Andraž v Sl. g., Vitomarci, Hvalatinci, Gerlinci, Gradišak, Gabernik, Juršinci (Sv. Lovrenc v Sl. g.), Mostje, križ, Pacinje-Tobias, Podvinci-Korenjak, Rogoznica-križ, Ptuj-kolodvor, Ptuj-Zupančič, Ptuj-Florjanski trg, Ptuj-pošta.

Zveze k vlakom in od vlakov so ugodne, podobni vozni red pa bo razposlala poštna uprava.

Voznina je določena s 70 para od kilometra.

Na progi so 4 vmesne pošte, ki bodo prejemale in odpravljale poštne stvari dnevno dvakrat, medtem ko so jo pri sedanjih vožnjah s konjsko vprego prejemale šele v poznih popoldanskih urah.

Prebivalstvo tega dela Slovenskih goric je zelo pogrešalo avtomobilsko zvezo s Ptujem, kjer je najbližnja železniška postaja. Hvaležni smo za novo prometno sredstvo, ki bo koristilo predvsem prebivalstvu našega podeželja.

Prepričani smo, da si je poštna uprava začrtala pot k nadaljnjemu reševanju velikega problema, zboljšati poštne zveze po podeželju z uvedbo poštne avtomobilske prometa povsod tam, kjer so za to dani predpogoji, predvsem pa tam, kjer ni železnice in kjer so oddaljeni kraji še od danes brez rednih prometnih sredstev.

To vprašanje bo treba pričeti reševati, a začeti izvajati takoj že povsod tam, kjer ni za to nobenih pravih ovir, kakor je slučaj pri zaprosenem razširjenju poštne avtomobilske prometa Ptuj—Haloze na gornji del Haloze, to je na progo Ptuj—Jurovci—Podlehnik—Nova Cerkev—Sv. Trojica v Halozah in kakor je slučaj pri zaprosenem razširjenju poštne avtomobilske prometa Ptuj—Slovenske gorice tudi na obdravski del Slovenskih goric, to je na progo Ptuj—Vurberg—Sv. Barbara pri Mariboru; v obeh teh slučajih sta na razpolago premalo zaposlena šoferja in avtobusa, kritje za gorivo in amortizacija pa je najti bogato v dohodkih od potnikov in ukinjenih izdatkih za vzdrževanje poštne zveze s konjsko vprego.

Kako gosto obljudeni kraji in vasi po podeželju trpijo zaradi pomanjkanja avtobusnega prometa, nam pričajo prošnje in vloge prebivalstva na 32.5 km dolgi progi Ptuj—Rogoznica—Dornava—Hlaponci—Polensak—Savci—Sv. Tomaž pri Ormožu—Koračice—Peršetinci—Hranjčevci—Ključarovi—Lunače—Lešnica—Strmec—Dobrava—Ormož, pošta—Ormož, kolodvor, ki so jih prizadeti vložili na poštno ravnateljstvo in ministrstvo. Našemu podeželju je treba pomagati z boljšimi poštami zvezami in z uvedbo rednega avtomobilskega potniškega prometa.

ZA ŠOLO

125:-

75:-

150:-

31:-

65:-

85:-

110:-

30:-

Peko

Razširjenje poštne avtomobilske službe, pri čemer je upoštevati razne krajevne razmere, je v korist splošnosti in šele resnično in pravo zboljšanje poštne in potniškega prometa. V interesu naroda in gospodarstva je, da se avtomobilizira vsaka poštna zveza, pri kateri se ni bati, da bi poštna uprava doplačevala tudi tedaj, ko je že udomačena v pokrajini.

Mnenja smo, da mora smatrati poštna uprava uvajanje poštne avtomobilske prometa za najvažnejšo nalogo bodočnosti.

Za šolo

fantovske obleke vseh velikosti kupite najbolje in najceneje v trgovini JURIJ KOKOL, Maribor, Glavni trg 24 (nasproti avtobusne postaje). 1344

ZA ŠOLARJE

iz lastne pletarne: nogavice, jopice, puloverje najcenejše. Nahrbtniki od 9.50 din dalje. Čevlji za otroke, ročno delo, po brezkonkurenčnih cenah dobite pri 1352

»LUNA«, Maribor s a m o Glavni trg 24.

ZA JESEN dobite najcenejše pletenine šolske predpasnike, nogavice, perilo, šolske nahrbtnike itd. v veliki izbiri pri 1386

„VIDA“ MARIBOR, Koroška cesta 10
Nasproti Tiskarne sv. Cirila

Avgust Senoa:

Berač Luka

11

Povest iz vaškega življenja

Pisar je začel o vsem razmišljati, kar mu je berač rekel, in je smehljaje se majal z glavo. Njemu se je zdelo sprva vse to tako smešno in noro. Luka da bi spal v mehki postelji, da bi nosil celo obleko, da bi imel dom in ženo, ta isti Luka, ki je doslej čepel v blatu! Pa kaj bi jaz moral biti, si je zašepetal, jaz s svojo glavo, ko meni tak capin postati cel človek!

Toda Luka ima denar, Mikica pa ga nima. To ga je peklo, da nima on Lukovih zadolžnic. Še več! Luka mu da zaslužiti, lahko bi rekel, toliko mu da zaslužiti, da pisar od tega živi. Zdaj naj postane pravi kmet, naj se da na koruzo in pšenico namesto na zadolžnice. Tedaj Mikica ne bo imel več dela, še huje mu bo. Ko bi mogel do tega denarja priti! Toda zadolžnice nič ne pomagajo. Potrpeti bo treba, paziti ho treba, Luka je moder.

IV.

Urno je hitela Mara iz mesta. Že je stalo sonce visoko na nebu, bilo je blizu poldneva, do vasi pa je še precejšen kos poti. V mestu je prodala mleka in sira ter nakupila to in ono za dom; tako se je s prodajo in nakupovanjem zamudila.

Mudi se ji, kar strah jo je. Oče je strog, ko v mestu poldne zazvoni — zvonjenje pa se čuje do Jelenja —, morajo tudi domači težaki imeti svoj obed, da, kum Martin je kakor ura, to vedo tudi gospoda v mestu.

Da bi si skrajšala pot, je mahnila Mara počez čez polje. Hiteč se je razgrela, lica so ji gorela od hitre hoje, morala si je razvezati ruto. Vse je bilo okoli nje tiho in vedro, vse se ji je smejalo in čudilo, ona pa ni videla ne trna ne grma, ampak je šla, ko da si jo navil. Kar iznenada je nekdo za njo zavriskal in zaklical:

»Oj, Mara-a!«

Dekle je kleenilo na ta nenadni klic, skoroda ji je padla košara z glave. Toda naglo se je zbrala — kajti straha ni poznala —, ozrla se je in pogledala, kdo je. Pa je imela kaj gledati! Bog, Bog! Zardela je kakor rdeča pisanka in odrevenela, da je bila trda ko oni kolec v ograji, rekel bi, da so se ji noge vdrle v zemljo. Toda oči, oči! Ti ljubi Bog! Sukale so se in bliskale, kakor da jo vročina kuha. Bog vedi, kaj je to in zakaj tako!

Ona je stala, a z lahnim korakom, napol v skoku se je bližal dekletu od mestne strani mlad možki, vitek, postaven in močen. Gledal je jasno pred se, ponosno je dvigal glavo, mlatil z rokami in se zibal, ko da pleše kolo. Na njem je kmečki jopič in pisan telovnik, bele hlače, visoki škornji, toda na glavi nima navadnega klobuka, temveč rdečo konjeniško kapo, gizdavo natakajeno, za kapo pa šopek. Lep je fant, Boga mi, res lep.

Mara ko da dvomi, ali je pravi; roko je nastavila na oči.

Da, da! Andro je, Pavlekovičev Andro. Zdaj je Mara drugič zažarela, še močnejše je zažarela, povešenih oči, z drobnimi, počasnimi koraki je nadaljevala pot proti vasi. Toda fant je vražji, misliš, da ga vile nosijo. Še pol očenaša nisi utegnil izmoliti, že je bil zraven nje.

»Hvaljen Jezus, Mara!« je rekel Andro od srca, zavihal si je brk in z enim očesom mežiknil dekletu.

»Na vekomaj — vi?« je tiho odzdravila Mara, gledala v zemljo, vzdihnila in pogledala Andra, pogledala ga tako nekako, Bog si ga vej, kako.

Andro se je nasmehnil in ponudil dekletu srečo:

»Da! Jaz, Mara! Ali vam je žal?«

Dekle je plesnilo z jezikom, zganilo z rameni in ga skrivaj ošinilo z očmi.

»Zakaj bi mi bilo žal!« je odvrnila in umaknila roko, kakor da jo je nekaj zapeklo.

Potem je mirno nadaljevala:

»Kdaj ste prišli, Andro?«

»Ha, danes, davi z vlakom z Ogrskega.«

»Ali ve kum Pavlekovič, da ste prišli?«

»Ne ve. Pričakuje me o novem letu. Toda nas, ki smo služili na konjih, so pustili prej domov pa sem, hvala Bogu, tu prej, ko sem računal.«

»Ali ste bili daleč?«

»Da, v Subotici tam.«

»In bilo vam je lepo?«

»Eh! Hvala za to soldaško lepoto, ko si privezan kakor tvoj konj. Vidi človek nekaj sveta, da! Ali jaz sem ga sit, na, do vrha glave. Svoja tri leta sem odslužil, hvala Bogu, zdaj sem svoj, zdaj se lahko tudi oženim.«

»In ne pojedete več v soldate?«

»To se pravi, če bi se cesar s kom potolkel, ali časniki pišejo, da bo mir.«

»Pa dobro!«

»Oče mi je zdrav?«

»Je, hvala Bogu! Minulo zimo ga je nekaj prišlo, ali zdaj je dobro.«

»In kum Martin?«

»Zdrav do božje volje, Andro.«

»Kako je v vasi?«

»Vse po starem. Nekaj jih je pomrlo, nekaj se jih je rodilo. Samo dve sta se omožili, odkar vas ni bilo, Jaga in Dora.«

»Dve! Boga mi, malo. Kako to?«

»Slabi so časi, svatba je draga.«

»A vi, Mara, nič? Pri vas doma je vendar božji blagoslov.«

Dekle je začudeno pogledalo fanta. Nekaj jo je užalilo, hudo užalilo. Sklonila se je in živo odgovorila:

»Je, hvala Bogu, meni pa še ni sile.«

»Prišel bo vrag po svoje, a?« se je zahahal lepi mladenič in zadovoljno pogledal po dekletu.

»Kaj mi to govorite? Lepe reči so vas pri soldatih naučili.«

»E, pogledj jo, kako je modra! Vprašam jo po soboti, pa mi za petek odgovori. Ali vam ni nobeden ponudil jabolka?«

»Mi je, res, dva sta mi.«

»A vi?«

»A jaz!« je zasukala Mara glavo. »Oče je dejal: Naj ti je po volji! Jaz pa sem rekla: Nočem.«

»Zakaj?«

»E, če pa ni bil nobeden pravi.«

»A tako! Mislil sem, da se možit nočete,« se je pošalil Andro.

»Nisem nora. Zakaj se ne bi? Menda ne bom ostala za seme pri hiši! Kamor vse, tja tudi jaz, če Bog da. Zakaj neki sem živa?«

»E, saj bi mogli tudi k nunam. Te nimajo moža.«

»Ali pa bi vi šli k menihom?« se je razjezilo dekle. »Moja grešna duša tudi tako more moliti. Ne mora biti vsak že na zemlji svetnik. Toda čujte! Lepo ste se pri soldatih spremenili, čisto so vam obrnili kožo.«

»Ha, ha, ha! Glej, glej, kako se Marica kuja! Nekaj ji ni prav.«

»Dajte mi mir! Nisem zato, da bi me kdo imel za norca.«

»Aj, aj!« je pokimal Andro, »zdaj je norcev dovolj. Bog ve, ali je katera božja duša name mislila, medtem ko so me tam na Ogrskem sukali in kresali?«

»Je, naš pijani župan. Vsakokrat je pri maši vprašal kuma Pavlekoviča: Kaj piše Andro?«

»Ah, pijani župan! Nihče drugi?«

»Kaj naj bi? Saj bi bil norec.«

»Pa ko bi kaka ženska glava mislila?«

»Bila bi še večji norec.«

»Ooo! Nikar! Tako se nisva zmenila. Čakaj me, čak!« je vzkliknil Andro pa skočil pred dekle in jo ujel za obe roki, da se ni mogla ganiti.

»Mara!« je rekel. »Ali je ženska pamet res kratka?«

(Dalje sledi)

Radij — najopasnejša kovina

V bodoči vojni bodo bombardirali mesta iz zraka in težko bo preprečiti, da pri tem ne bodo prizadete in uničene celo bolnišnice. Velike države se zaradi tega že pripravljajo, da jih ne zadene takšna nesreča in grade bolnišnice pod zemljo, kamor ne bo segel učinek bomb. Posebno pozornost posvečajo shrambam za radij. Že v sedanjih bolnišnicah hranijo radij v posebnih svinčenih skrinjah, ki jih obdajajo debele plošče. Te plošče so vgrajene v zidove, poleg tega leži radij v komorah, ki so hermetično zaprte. Če bi bomba priletela na takšno shrambo in jo raztreščila, bi nastala velika nevarnost za ljudi, kajti radij bi se utegnil razpršiti. Da se to prepreči, je angleška vlada sklenila, da se mora v vsaki bolnišnici, ki razpolaga z radijem, zgraditi poseben hodnik globoko pod zemljo. V teh hodnikih, ki bodo pod več metrov debelim betonom, bodo v bodoče hranili radij, ki je najdragocenejša, a tudi najbolj nevarna kovina na svetu, ker vse pože, kar pride nezavarovano v njegovo območje. V štirih londonskih bolnišnicah so takšna zaklonišča že zgradili, v ostalih jih gradijo zdaj. Hodniki so povprečno 50 m globoki, njih zidovi so iz svinca in jekla. Svinčene plošče na vsaki strani so pet pedl debele. Vsem imejteljem radija je angleška vlada priporočila, naj na enak način zasigurajo dragoceno kovino, da ne bo nesreč radi nje. V Angliji razpolagajo trenutno s 120 grammi radija.

*

Pobarvani psi

Na pariških cestah je videti že nekaj časa sem novo modno norost. To so psi, ki jih pobarvajo po volji njih lastnikov, oziroma lastnic, tako da lahko srečaš najbolj pisane pse. Od jako rdečih do temno zelenih dobiš vse odtenke. Tudi belo-črne karirane pse je videti na pariških ulicah.

Če hočete v resnici biti dobro in poceni oblečeni, kupite v »ČEŠKEM MAGAZINU« Maribor, pri glavni policiji! Tam dobite največjo izbiro češkega in angleškega blaga po najnižji ceni, brezobvezno se lahko prepričate! Velika odprodaja ostankov, polovične cene, krojaške potrebščine.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Hlapca z dolgoletnimi spričevali sprejme Marija Partlič, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1380

Iščem viničarja s 4 ali 5 osebam. Vpraša se v upravi »Slovenskega gospodarja«. 1388

Iščem pekarskega vajenca. Cela oskrba v hiši. Križan, pekarna, Radvanjska c. 5, Maribor. 1389

Iščem službo majerja, Kotar Matija, Gornje Radulje, p. Bučka pri Krškem. 1377

Viničarja s štiri do pet delazmožnimi delovnimi močmi sprejemem pod boljšimi pogoji nego jih določa novi viničarski red. Reflektira se samo na kvalificirano, prvovrstno, pridno in pošteno družino. Ponudbe pod »Nadvinčar 1308« na upravo »Slov. gospodarja«, Maribor.

Sprejem pridno dekle za kmečko delo. Zollner, Nova vas, Maribor, Spodnja Radvanjska 15. 1393

Učenka se sprejme v trgovino mešanega blaga. Hrana in stanovanje prosto, učna doba tri leta. Imeti mora par razredov meščanske šole. Ponudbe je poslati na: Ivan Klanjšek, trgovec v Gor. Sv. Kungoti pri Mariboru. 1396

Sprejem hlapca. Pak, Gačnik 58, Pesnica. 1407

Prodajam poceni parcelo, Obrežna c. 69, Studenci pri Mariboru. 1379

Gostilna z lepim gostilniškim vrtom in pritlikami v Zg. Radvanju pri Mariboru se pod ugodnimi pogoji prodaja ali odda v najem. Natančnejše informacije daje Mestna hranilnica v Mariboru. 1393

Nova hiša z velikim vrtom in sadonosnikom. Cena 26.000 din, polovica na obroke. Direktni kupec vprašajo: Maribor, Meljska cesta 22, Robek. 1404

Kupim posestvo, lepo, v bližini Maribora, 6 do 12 oralov s sadonosnikom in nekaj vinogradi, hiša z 2 do 4 sobami, vse v dobrem stanju, po možnosti dovoz z avtom, proti takojšnjemu plačilu. Natančni opis z navedbo zadnje cene pod »Vredno posestvo« na upravo »Slovenskega gospodarja«. 1405

Prodajam poceni posestvo. Štern Martin, Bresterica 139, Kamnica, Maribor. 1410

POSESTVO

13.000 kvad. metrov, ob državni cesti s stanovanjsko hišo s 6 prostori in novo enonadstropno stavbo, prikladno za manjšo industrijo (30×10 m), z vodno pravico in blizu električnega voda, napredaj. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravi »Slovenskega gospodarja« pod št. 1383.

Starši! Za šolarje dobite gotove obleke, perilo, nogavice, nahrbtnike ter vso manufakturno blago in pletenine po znižanih cenah. Ostanki po polovični ceni le pri Mira Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 1403

Prodajam par težkih mladih konjev. Korošec Maks, Vukovski vrh 41, Jarenina. 1387

Vinska preša, velika, dobro ohranjena, napredaj. Vprašati v Kmečki hranilnici in posojilnici v Poljčanah. 1381

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Volno, nogavice, perilo, hlače, predpasnike, obleke, robce, čepice, rute, blago za posteljno, moško, žensko perilo in obleke, ostanke vseh vrst pletenin dobite v novi trgovini in pletilnici »MARA«, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1134

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 1304

Konjske koce, posteljne odeje, dežnike, namizne prte, različne pletenine dobite najugodnejše v novi trgovini-pletilnici »MARA«, Koroška c. 26. 1365

Preproge zastori odeje linoleum žimnice ptičji garniture obrisače

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIM CENAM
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HISA V JUGOSLAVIJI!

STALNO

Sternceki

CELJE 24

CENIK ZASTONJ

Sprejem kmečko dekle za pomoč v gospodinjstvu. Hoče 41. 1406

Pridno dekle, vajeno gospodinjstva in svinjereje, se sprejme. Naslov v upravi. 1400

Pridno dekle, srednjih let, ki zna kuhati in opravljati tudi druga hišna dela, se takoj sprejme v trgovini Geratič, Sv. Lovrenc na Poh. Plača dobra. Kmečka dekleta imajo prednost. 1399

Iščem službo viničarja. Roj Anton, Jareninski vrh 29, Jarenina. 1409

Mlinar-žagar išče službe, več popravila. Polutnik Alojzij, Jurklošter. 1412

Sprejem pastirja, šole prostega. Cizeri Franc, Sp. Velovlak 21, Moškanjci. 1416

Vsaki osebi — družini nudimo doma stalni dober zaslužek — eksistenco. Pišite: »ANOS« Maribor. 383

OSKRBA

Dva dijaka nižješolca sprejemem na vso oskrbo po nizki ceni. Gosnik, Mlinska 31. 1411

POSESTVA:

Prodajam lepo malo posestvo s hišnim poslopjem za 13.000 din. Šabeder, Spodnja Velka št. 104, Marija Snežna. 1401

Vsakdo naj ima vizitke!

Najugodnejše jih naročite

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

RAZNO:

Radi selitve se prodaja staro pohištvo. Ferlan, Maribor, Aleksandrova c. 17. 1417

Nekaj komadov pletenic (korfblaše) poceni napredaj. Vprašati v gostilni Spatzek pri hišniku (dvorišče), Maribor, Aleksandrova c. 1415

Najboljše sadne mline ima v zalogi Farič, Pobrežje, Maribor. 1402

Garantirani dober glasovir s 7 oktavi, lep, čist glas, prodajam radi pomanjkanja prostora za 2200 din. Klavir postavim franco na postajo. Turin, Celje, Na okopih 9. 1382

Dva rabljena Singer šivalna stroja z okroglim čolničkom prodajam poceni in z garancijo mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 1413

Prepričajte se, da kupite res poceni pri »Stari-narju«, Zidanšek, Koroška c. 6, ostanke raznih tovarov: žameta, barhenta, cajga, oksforda, belo, rjavo in plavo platno, cvrtnbarhent, flanela, inlet, predpasnike vse velikosti, za šolarje obleke od 12 din, fantovske obleke, srajce, gate, hlače vseh velikosti, omara, postelja. 1414

Valjčke za sadne mline iz prima zelenega kamena naročite pri Ribizel, Šmartno ob Paki. 1366

Mostin za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 1016

Šivalne stroje, nove, od 1950 din naprej, s 25 letno garancijo, prodajam tudi na mesečne obroke po 100 din mehaničar Draksler, Vetrinjska ulica 11. 1070

Klobuke, najmodernejše, dobite v vseh kvalitetah in barvah, kakor tudi kozje čope (Gamsbart), okraske iz srnjakove dlake, planike in razne lovske znake. Popravila izvršujem od 10 do 25 din. Nepremočljivo impregniram vsak klobuk. Priporočam se Vlado Babošek, klobučar, Maribor, Vetrinjska ulica 5. 1305

Zgubila se je v Mariboru rjava papirnata ročna torbica z večimi dokumenti. Najditelj naj vrne proti nagradi. Naslov v upravi. 1397

Vabilo na redni letni občni zbor Posojilnice v Gor. Radgoni, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v četrtek, dne 19. septembra 1939, ob 9. uri dopoldne v zadrugi pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši eno uro kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadrugnikov. 1391

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vrši v četrtek, dne 7. 9. 1939, ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Čitanje rev. poročila. 3. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka. 5. Volitev načelnstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. 1392

Tiskovine in poslovne knjige
za denarne zavode

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

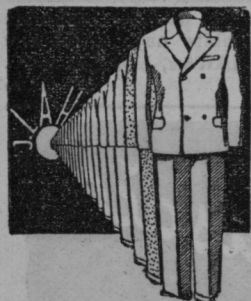
Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Klobuki,

obleke, 441
perilo,
čevlji
i.t.d.i.t.d.

velika izbira in naj-
ugodnejše v konfekciji

Jakob Lah, Maribor, Gl. trg 2

Važno za vsakega, ki redi prašiče!

Reja prašičev je važna. Skrb, da ne obole, da se zrede in odebele. To dosežete, ako dajate vsaj enkrat tedensko redilni prašek

»MASTELIN«,

zakonito zavarovana znamka. Samo poskusite in prepričali se boste. Pošiljam franko Vašo pošto zavitke po ½ kg 14 din, 1 kg 24 din. Manjše zavitke dobite pri trgovcih po 3 din in 6 din. Naročniki dobite navodila in poštne položnice pri Magdalene Ivan, Rače pri Mariboru. 1390

Moško sukno že od din 10-

dokler traja zaloga, se dobi pri I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15. 676

LJUBLJANSKI VELESEJEM

od 2. — 11. sept. 1939

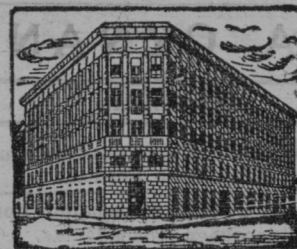
VELIKA KMETIJSKA RAZSTAVA (semenogojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mleko in mlečni proizvodi, vino, kože, ovce, perutnina, kuncel, golobi, ribe, gobe, zdravilna zelišča, kmetijski stroji). Gospodinska razstava, akvariji, industrija, obrt. — Lepo zabavišče, velik variete. — Tekma harmonikarjev dne 10. septembra. — Nagradno žrebanje. Številna lepa darila za obiskovalce velesejma. — Polovična voznina na železnici in parnikih. 1323

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO

Maribor, Aleksandrova c. 23.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.